Stat. ... del 184[illegible]

N.o 85

In noie dni Amen. Ano dni Millo Quatricentesimo trigessimo
scdo Inditione decima tpre sanctissimi in xpo pris et dni nri dni
Eugenii divina providentia pp quarti die vero [illegible] mensis septembris
Ista sunt statuta ordinamenta et Capitula statutorum et ordinamentorum
cois et homini Castri Sancti Johis Spoletan dioc. Noviter fca
et edita. Et de novo confirmata et approbata per Reverendissimum
in xpo prem et dnm dnm Antonium miseratione divina Epum
Ostien sacro sancte Romane Ecclie dignissimum Cardinalem Bononien
vulgariter nuncupatum nec non prefati Cast. [illegible] Gubernatorem
pro sca Romana Ecclia et prefato dno nro pp

In primis ad honorem laudem et reverentiam omnipotentis dei et
beatissime et semper virginis eius matris et beatorum apostolorum petri
et pauli et aliorum apostolorum eius et beatorum sancti Johannis baptiste
sancti angeli et sancti martini capitis et guide dci cois et ad laudem
omnium aliorum sanctorum et sanctarum dei. Nos maiolus bartoli marchinus
et petri dominicus marci franciscus venturi michael martini
et Johannes angeli Castellani [illegible] statutarii positi ad supra
et electi per generalem arengham dci cois pro compillatione. Sub scripta
statuta sunt edita et compilata

In primis statuimus et ordinamus quod quicumque dci castri eligatur in vicarium et
ordinem [illegible] qui pro tpre fuit teneatur [illegible] et pen
[illegible] dci de suo salario ante finem sui officii congregare et congregari
facere consilium generale cois dci castri et in maiori consilio eligi facere ac vocari
[illegible] heres de melioribus dci cast. [illegible] in dicto consilio debeant [illegible]
et [illegible] sit electus et in dicto consilio congregatum proponere et reformari
facere de electione novi vicarii et novi [illegible] cois per [illegible] mensibus
[illegible] futuris. In quo quidem consilio mictatur ad partitum ad bussu
las et pallottas omnia et singula dca et consilia in huiusmodi consilio decernata
separatim atque distincte ac etiam omnes et singuli vicarii et [illegible]
huiusmodi nominati et ille qui victus et obtentus fuit in dicto consilio
per plures pallottas habuit sit vicarius dci cast. pro tpre supra dicto
pro dci cast. cois vicario habeatur et reputetur. Et [illegible]
pro dci cast. electionem dci officii [illegible] acceptandi [illegible] eundem. Et
electione celebrata secundum formam predictam [illegible] [illegible]
et statuti valeat et teneat [illegible]. Et idem modus fuet
in electione [illegible] vicarii. Qui vicarius sic electus die [illegible]
[illegible] satisfacti de electione officii memorati aut sequenti electione

ipsam acceptare vel renumptiare penitus teneatur aliter dicta electio
evanescat. Qui vicarius si ipsam electionem duxerit acceptandam
sit vicarius et notarius comunis et hominum dicti castri pro dicto tempore. Et habeat
plenam et liberam potestatem auctoritatem arbitrium et baliam in officio vicariatus
et notariatus comunis predicti procedendi cognoscendi prosequendi audiendi pronuntiandi
sententiandi diffiniendi atque scribendi in civilibus et criminalibus causis auctoritatem
suam et comunis predicti atque decretum interponendi in omnibus et singulis
curis et tutelis emancipationibus et aliis quibuscumque. Et scribat et
scribere teneatur omnes et singulos processus et eorum occurrentia inter
quascumque personas libros propriis expensis presentare teneatur ad petitionem
cuiuslibet petentis in sequendis scripturis expensis se nullatenus intromictat.
Et iuret et iurare teneatur in principio sui officii observare et
observari facere statuta ordinamenta et reformationes dicti comunis facta et
fienda. Et omnia et singula facere operari et exercere que ad
memoratum officium vicariatus noscuntur pertinere. Qui vicarius habeat
pro suo salario quindecim florenos de auro aut de argento ad rationem quadraginta
bolenenos pro quolibet floreno veniendo stando et redeundo suis
in sumptibus et expensis resico periculo et fortuna dicti comunis presentium pecunia
nume[rata]. Et si infirmitate vel alio tamen contingerit dictum vicarium esse gravatum
ob quod dictum non possit officium exercere solvatur sibi de dicto suo salario pro
rata temporis quo duxerit serviendum. Qui vicarius teneatur finito suo officio
stare debeat in dicto castro et districtu eiusdem per tres dies ad minus coram
ratiocinatoribus comunis prefati de gestis et obmissis per eum de administratione
sui officii plenariam reddere rationem nec non ad respondendum comuni et specialibus personis
dicti castri. Et comune dicti comunis teneatur retinere de suo salario decem libras denariorum et easdem
dictas decem libras non solvere usque quo per ratiocinatores prefatos condempnatus vel absolutus
fuerit sub pena [illegible] librarum denariorum.

De electione decem hominum detentium sequi rectorem

Item statuimus et ordinamus quod rector dicti castri in principio sui officii vel regiminis
faciat eligi per consilium dicti comunis decem homines de dicto castro. Qui teneantur et
debeant iurare sequi rectorem in omnibus que voluerit tam exercendo suum officium
vel tam capiendo aliquem exbannitum vel tam puniendo aliquod malefactum vel tam faciendo
aliquam executionem vel alia quacumque de causa et sibi obedire in omnibus que sibi vel alteri
pro eo mandaverit de die vel de nocte et ad ipsum rectorem veniant ad omnem requisitionem
baiuli vel alterius nuntii vel sonum campane et deficiens in aliquo predictorum dicto rectori condempnetur
in xx s. denariorum. Possint predicti decem homines capere exbannitos dicti comunis et in
fortiam ipsius mictere vel ducere et habere debeant quartam partem banni quod solverit ille quem
caperent sine rectore si cum rectore illi qui fuerint capti a dicto rectore dictus rector
habeat quartam partem banni pro dicta captione vel de bando quod solverit comuni predicto. Et
quousque dictus exbannitus solverit bandum detineatur in carceribus dicti comunis et rector dicti
castri teneatur et debeat ipsum exbannitum facere custodire per familiam suam et
habeat de bonis dicti exbanniti quolibet die quinque soldos denariorum. Et quandocumque dicti
decem homines pervenerint dicto rectori compensetur in custodia pro illis diebus fuerint cum predicto.

De electione trium hominum super pace iij

Item statuimus et ordinamus quod rector dicti castri ab omnibus habitantibus de dicto
castro teneatur et debeat accipere bonos et ydoneos fideiussores de non
offendendo alter alterum nec offendi faciet receptis ipsis fideiussoribus et

ipsos ad pacem et concordiam reducere una cum tribus hominibus eligendis
per consilium dicti communis pro ipsa pace tractanda et ordinanda et contra dicentes
ut contendentes dictam concordiam ut pacem facere condepnetur dicto comuni pro
quolibet in XXV. libr. den. Possit etiam dictus rector mictere ad confines
quemcumque voluerit dicti de castro per decem dies et ei ut eis omnem penam
quam voluerit imponere et impositam de arbitrio rectoris auferre et ipsos
personaliter detinere. Et generaliter super predictis habeat plenum et merum imperium.
Qui rector si fuerit negligens in predictis dicto comuni condepnetur in decem
libr. den. de suo proprio salario.

De Electione quatuor hominum super viis — iii

Item statuimus et ordinamus quod vicarius sive rector dicti castri tenetur
et debeat in principio sui regiminis infra octo dies facere eligi in
consilio generali duos homines in qualibet contrata sua super reparatione
viarum pontium et fontium et super diffinitione semitarum fiendarum quorum
officium duret per sex menses. Qui viarii teneantur et debeant
vinculo iuramenti quandocumque fuerit requisitus ab aliquo persona de villa sua pro
reparatione alterius predictorum facere reparare per homines ipsius ville in octo
dies ad penam XX. soldorum den. Et quotiens dicti viarii ibunt ad aliquam
diffinitionem faciendam habeant a qualibet parte XII den.

De Electione massarii communis — iiii

Item statuimus et ordinamus quod vicarius sive rector dicti castri tenetur et
et debeat facere eligi per consilium generale dicti communis unum massarium
qui conservet omnes et singulos libros et cartas dicti communis sicut dicto consilio
placuerit. Qui massarius non ostendat libros nec cartas dicti communis
alicui sine expressa licentia dominorum suprascriptorum dicti castri. Et vicarius
sive rector dicti castri tenetur et debeat resignare libros et cartas
dicto massario uno die ante complemento sui officii.

De Electione Sindici communis — v

Item statuimus et ordinamus quod vicarius sive rector dicti Castri tenetur et debeat
in principio sui regiminis facere eligi per consilium dicti communis unum
sindicum qui interesse debeat vinculo iuramenti in qualibet arengha et
qualibet consilio. Qui sindicus possit et debeat impedire omnem expensam
que diceretur fieri et deliberaretur in dicta arengha seu consilio
si dicte expense non essent utiles pro dicto comuni et predictus sindicus id
habeat potestatem impedire in consilio ut arengha cum sua protestatione
quod esset contra dampnum comunis et bonum et pacificum statum. et rector
qui per ipsum fuerit ad instantiam revocatore sub vinculo

De Cassatione statuti alicuius capituli — vi quod esset contra libertatem

nota Item statuimus et ordinamus quod si aliquod capitulum reperiretur in hoc statuto
quod esset contra libertatem sancte Romane Ecclesie et iurisdictionis ipsius et contra
sit cassum et vanum et nullius valoris atque momenti et pro statuto non habeatur
nec contra observetur

De volentibus studere [illegible] … viii

Item statuimus et ordinamus quod quilibet scolaris de dicto castro studuerit ut voluerit studere in scientia litterali quod per totum tempus quo voluerit studere non teneatur facere aliquas factiones personales dicti comunis 10

De pignoribus recolligendis viiii

Item statuimus et ordinamus quod quando aliquod pignus acceptum fuerit seu acciperetur per baiulum comunis mandato curie prefati comunis aut quod datum esset alicui alicuius rei mobilis pro aliqua quantitate ille cuius esset tale pignus recolligere debeat infra mensem unum continuum postquam sibi fuerit oblatum seu acceptum solvendo quantitatem pro qua talis pignoratio facta foret Quod si non fuerit recollectum ut dictum est liceat extunc lapso dicto tempore pignus vendere cum auctoritate curie factis primo duobus bandimentis de ipso pignore cum termino duorum dierum pro quolibet. Et si pignus venderetur ultra quantitatem pro qua est pignoratio eius facta illud ultra statim domino pignoris restituatur et detur Et si minoris quantitatis venderetur illud minus debitor creditori solvere teneatur ita et taliter quod creditori sit plenarie et integre satisfactum 11

De renovatione statutorum xii

nota Item statuimus et ordinamus quod quando cumque statutum prefati comunis renovari corrigi aut refici contingerit ante quam ipso statuto aliquid innovetur congregetur generalis arengha hominum dicti castri et in ipsa generali arengha de correctione et renovatione statutorum comunis et hominum dicti castri … proponitur Et si per maiorem partem existentem in arengha predicta huiusmodi per vicarium proponitur … talis correctio seu renovatio fuerit obtentum ad ipsam correctionem et renovationem secundum modum et formam ab arengha premissa super tali correctione et renovatione tradita per statutarios comunis in predicta arengha electos et declaratos quosmodum procedatur pro statutis comunis in prenovata arengha … dictis statutariis et notariis ad premissa scribendum pro dictis quorum statutorum renovatione correctione dictis statutariis … illud salarium habeat quod dare debeat a comuni arengham positis et electis prescriptis … fuerit declaratum Quibus statutariis sic predicto quod pro memoratis generalem arengham fuerit declaratum … positis et electis predictis liceat pro honore sancte matris ecclesie et rectoris provincie ducatus et sue curie nec non pro statu bono pacifico et tranquillo utilitate et comodo comunis et hominum dicti castri Sancti Iohannis ipsa statuta et statutorum capitula dicti comunis corrigere addere et minuere ac et statuta leges et ordinamenta dicti comunis et pro dicto comuni denovo condere prout et sicut eisdem statutariis videbitur quoquomodo Et omnia et singula sic facta gesta renovata correcta addita et diminuta talibus per eosdem valeant et teneant pleno iure et prima leges ac statuta contraria et contra … opposita dicti comunis ab omnibus huiusmodi et integraliter observentur 13

Quod vicarius non possit in valeat in electione vicarius interesse [Red marginal number]

Item statuimus et ordinamus quod electoribus factis et electis ad elegendum vicarium dicti castri quod prestito corporali iuramento per vicarium tunc existentem de ipsa electione bene fideliter et sine fraude facere dictus vicarius vinculo iuramenti discedat et recedere a prefatis electoribus teneatur atque cum eisdem stare ut moretur nullatenus possit aut debeat ad loquendum 29

Quare obscuritates … statutorum per quos debeant declarare 21

Item statuimus et ordinamus quod obscuritates sique essent ut reperiretur in presenti statutorum volumine aut aliquo capitulo eorumdem interpretari et declarari possint et debeant per statutarios ante dictos aut per maiorem partem ipsorum Et talis interpretatio ac declaratio pro bono data et bene facta protinus habeat

... castri et depredationes imponenda ... xiii

Item statuimus et ordinamus quod vicarius sive rector dicti castri
ac ei presenti licet auctoritate presentis statuti capituli pro eius offitio pro se possit et valeat 15
dicti castri iurisdictione subiectis imponere penas et bandum ac exercendo aut alias que-
cumque et quotiens cumque ei videbitur expedire usque in quantitatem centum soldorum
denariorum pro qualibet vice et ipsas penas dupplicare et triplicare aut alias ac ipsas penas
contra facientes qualibet summarie et sine diminutione aliqua exigere et in comuni predicto
facere devenire. Et quicumque aut quecumque pro dicto vel facto presentium vicarium et eius
officium molestaverit vel perturbaverit aut impediverit in summa decem librarum denariorum vice
qualibet sine diminutione aliqua puniatur

De mensuratione bladi et vini xiiii

Item statuimus et ordinamus quod suprastantes sive officiarii ac et Camerarii dicti comunis qui
pro tempore fuerint post apertionem seu publicationem aut confirmationem presentis statuti tene- 16
antur et debeant vinculo iuramenti et pena xx soldorum denariorum pro quolibet in mensem facere
seu fieri facere expensis comunis predicti cuppam, medium cuppam et quartum de
lingno ferrato, unum petitum, medium et folgletam ad mensurandum bladum
quodcumque genus et vinum ad iustam mensuram comunis predicti sigillatas sigillo comunis
dicti castri. Et quilibet vendens et emens bladum legumen et vinum et similia
teneantur et debeant ea omnia que venduntur mensurare cum dictis mensuris. Et
siquis aliquis contrafecerit in premissis aut altero premissorum in xx soldis denariorum
summarie et sine diminutione vice qualibet per vicarium puniatur

De propositis mittendis et deliberandis et quante partes in consilio mictantur et obtineantur [illegible]

Item statuimus et ordinamus quod preposite omnes et singule in aliquibus consiliis vel arenghis
dicti comunis quolibet fiende proponende seu mictende, primo et in quo consilium vel arengha
huiusmodi in unum convenerint vel congregati saltim pro duas partes supradicti consilii
dicti comunis deliberari et ordinari ac obtineri debeant. Sic primo sint decem consiliarios
supradictos presentes pro vicarium ad bussulas et pallottas. Et si aliqua proposita non deliberata
modo et ordine supradicto missa seu proposita vel lecta fuerit in aliquo consilio vel arengha
dicti comunis ipsa proposita et quicquid sequeretur ex ea non valeant nec teneant ipso iure et
nullum consequatur effectum. Et omnia et singula predicta mictenda in consiliis vel are-
nghis dicti comunis mictantur et micti debeant ad bussulas et pallottas et non aliter.
Et obtineri debeant per maiorem partem existentem in eisdem consilio seu arengha.
Et expresse pro dampno comunis fienda cassatione aut remissione et subspensione aliquarum
condepnationum aut capituli statuti dicti comunis et impositiones ac deliberationes
dativarum seu dative ad minus per duas partes existentes in consilio vel arengha
in quibus de talibus tractaretur debeant obtineri. Et siquid contra predicta seu aliquid
predictorum sit nullius valoris efficacie vel momenti. Et hoc capitulum sit
precisum et derogatorium et precise intelligatur in qualibet parte sui huic aliquo
alio non obstante

Quod platee vie et bona comunis terminentur et revideantur xv

Item statuimus et ordinamus quod plateas vias et bona comunis tam intus dictum castrum
quam extra ad petitionem cuiuslibet postulantis vicarius dicti castri terminari terminare 18
et senatari debeat facere per quatuor homines ad hoc eligendos seu nominandos
per suprastantes dicti castri et secundum eorum terminationem senatationem
sit integraliter observatum

31

II

Cum tractatur de facto alicuius [illegible] consilio talis persona non debeat [illegible] c. xvi

Item statuimus et ordinamus quod cum de facto alicuius specialis persone in aliquo nostro consilio vel arengha proponi seu tractari contingerit talis persona seu sibi actinentes usque in tertium gradum in consilio vel arengha huiusmodi interesse non possint nec debeant ad penam centum soldorum denariorum pro quolibet et qualibet vice. Et nichilhominus quod in eis aut ipsorum aliquis deliberatum seu obtentum fuit in suum preiudicium vel quomodo ipsius aut aliquorum ipsorum presentibus non valeat ipso iure. Et vicarius teneatur predicta omnia observari facere vinculo iuris. 19

De portunario et eius officio c. xvii

nota Item statuimus et ordinamus quod portunarius porte dicti castri eligatur per consilium generale dicti communis. Qui sit amator sancte matris Ecclesie ac status pacifici communis et hominum dicti castri. Qui portunarius iuret ad sancta dei evangelia corporaliter manu tactis scripturis claudere et aperire portam horis debitis et congruis et eius officium bene et legaliter facere et exercere. Et ipsam portam clausam noctis tempore tenere ipsamque non aperire aliquo modo sine licentia vicarii dicti castri ad penam et sub pena decem librarum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. Et vicarius non det licentiam dictam portam aperiendi de nocte nisi presentibus et volentibus tribus hominibus de melioribus dicti castri et claves teneantur predictas cum quorum hominum possit convalere dicto tempore aperiri et non aliter. Et quod nullo modo aliquis portunarius ipsius officii duret per mensem et non ultra et sic de mense in mensem qui habeat pro suo salario nichil. 20

Nota quod porta non debet aperiri concessu per vicarium sine consensu trium de melioribus massariis castri predicti

De fideiussore dando a forense c. xviii

Item statuimus et ordinamus quod quicumque non esset suppositus iurisdictioni communis dicti castri et voluerit aliquem de dicto castro convenire debeat dare illi quem convenire voluerit bonos et ydoneos fideiussores de iudicio sisti et iudicatum solvendo. 21

Quod nulla persona audeat comodare vel mutuare aliquid alicui adolosienti c. xviiii

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona audeat vel presumat alicui adolosienti vel minori xx annorum comodare vel mutuare aliquid vel sub pignore dare nec aliquam credentiam facere aliquo modo de cetero sine licentia patris et matris vel tutoris aut curatoris. Et contrafaciens deposita comodata mutuata vel data sub pignore ad [illegible] et pignus rogatur reddere et restituere ad petitionem patris vel matris et tutoris vel curatoris nisi deposita comodata vel data sub pignore esset conversus in utilitate dicti adolosientis. 22

De laborerio manuali c. xx

Item statuimus et ordinamus quod quicumque de dicto castro iuvaverit aliquem ad aliquod opus vel laborerium manuale et non fecerit pactum non cogatur per rectorem dicti castri ad dandum sibi aliquid. 23

Fideiussor non tenentur de debito   R. xxi

creditori post duos elapsos annos

Item statuimus et ordinamus quod quicumque promiserit uel mutuauerit alicui persone de dicto castro aliquam quantitatem pecunie et ipsam pecuniam non petierit sibi reddi uel restitui per suum debitorem infra duos annos postquam sibi promiserit uel mutuauerit fideiussor uel debitoris dictis duobus annis elapsis non teneantur satisfacere creditori de dicto debito respondere set a dicto debitor quod obligatus ipsum debitum sit penitus liberus et absolutus 24

De clerico volente convenire layco   R. xxii

Item statuimus et ordinamus quod quicumque clericus voluerit convenire aliquem de dicto castro in curia dicti castri teneatur et debeat dare fideiussores de iudicio sisti et iudicatum soluendo et alter non audiatur   Quod quilibet clericus volens convenire aliquem secularem teneatur dare fideiussiones et aliter non audiatur 25

De pena vendentis forensi   R. xxiii

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona de dicto castro audeat uel presumat 26
vendere locare uel alienare alicui forensi qui non esset originarius dicti castri   Venditio uel allocatio uel edificatio domus
aliquam domum uel casalenum et contrafaciens dicto communi condempnetur in centum
libras denariorum cuius pene medietas sit Camere Romane Ecclesie et alia medietas
sit communis dicti castri Et talis venditio permutatio uel alienatio si fieret
non valeat nec teneat ipso iure et sit ipso iure nulla Et quod nullus
forensis in dicto castro nec in territorio et districtu ipsius castri faciat uel fieri
faceret aliquam domum uel edificium et contrafaciens dicto communi condempnetur in
v^c libras denariorum cuius pene medietas sit Camere Romane Ecclesie et alia
communis dicti castri Et nichilhominus si fieret statim per communi dicti castri deguastetur

Secundus liber criminalis   Secunde libr.

De pena blasfemantis deum   et alios sanctos et sanctas dei   R. prima

Item statuimus et ordinamus quod quicumque blasfemaverit aut maledixerit deum beatam Virginem Mariam aut beatum sanctum Iohannem Baptistam in centum soldos denariorum vice qualibet puniatur Si vero aliquem sanctum uel sanctam dei quis maledixerit uel blasfemaverit puniatur in xl soldos denariorum pro qualibet vice et quilibet possit contrafacientem accusare et denumptiare et stetur et credatur sacramento accusatoris cum uno teste fide digno Et nichilhominus custodes secreti teneantur vinculo iuramenti accusare singulos contrafacientes et credatur eorum et cuilibet ipsorum accusationi ac plenissima fides detur dummodo denumptiatoribus eorum semper possit condempnatio Siquis autem iuraverit aut iurando dixerit per sanguinem corpus uel aliud membrum dei beate Marie Virginis aut alicuius alterius sancti uel sancte seu per capillos dei uel hiis similia soluat vice qualibet v soldos Et custodes predicti singulos contrafacientes huiusmodi teneantur ac debeant accusare et eorum accusationi ac ipsarum cuilibet stetur et credatur et habeant quartam partem pene et eorum accusationes sint secrete 27

De festivitatibus venerandis et celebrandis   R. ii

Festivitates custodiendi   Item statuimus et ordinamus quod dies omnes dominicales et omnes alii subscripti dies festivi ab omnibus custodiantur et venerentur et ab omni fabrili opere ac laboritio abstineatur in eis et qualibet eorumdem in dies sanctis dictis superius   Festivitates [illegible] 28

dies veneris sci dies festivitatum virginis gloriose dies nativitatis dni
nri yhu xpi dies festivitatum scorum stephani et iohis evangeliste
ac innocentium dies sci silvestri dies circumsionis dni dies pasche
resurrectionis cum duobus sequentibus dies ascensionis dni dies festi
penteroste cum duobus sequentibus dies festum omnium scorum omnes
dies tertii festivitatis apostolorum et evangelistarum dies festivitatum sci
micahelis arcangeli et dies festivitatis sci iohannis bactiste dies omnes
veneris mensis marcii contrafaciens et dies sabbati post vesperas contrafaciens
in quolibet dictorum solvat vice qualibet quinque soldos den. Et ut contrafaciens
melius puniatur per superstites dicti cois eligantur in octo dies principii
eorum officii quatuor custodes ut anuum per salarium ordinata. Qui custodes
sic electi iurent ad sca dei evangelia tactis scripturis dictum officium
bene solliciter legaliter et sine fraude operari sex mensium et contrafacientes singulos
in penas aut aliquod predictorum tamen in districtu dicti castri quod ex varios referre
et arrare liceat in vindemiis in diebus divinis herbas et rosmarinum pro bestiis
facere in aliis vero diebus colligere et abluere calceos portare bladum ad mo
lenina et farinam reportare a molendinis per territorium dicti castri et extra
bladum et legumina ventilare cantarium de area elevare bladum ad
domum deferre tempore messium uvas pistare vennacium facere mustum
deferre ligustellare asportare tabulas plancones et lingna pro domo tabes
in domo ponere et salmas calcis deferre de quibus omnibus stetur et credatur
relationi et accusationi custodum predictorum et cuilibet eorum et habeat quartam
partem penarum et eorum et cuilibet ipsorum nomen teneatur occultum

De percutientibus aliquem cum armis
ut sine armis

Item statuimus et ordinamus quod siquis percusserit aliquem cum armis vel
lancea spontoni cultello stocho falcione macza ferrata vel hiis similibus
aut aliis ipsorum si percussio facta fuit in facie alicuius si ex percussione sanguis
exiverit et cicatrix aut signum evidens perpetua remanserit in facie
vulnerati solvat vice qualibet et pro qualibet percussione coi predicto quinquaginta
libr. den. Si vero sanguis exiverit et cicatrix aut signum non remanserit
in xxv. libr. den. vice qualibet puniatur et si sanguis non exiverit in
medietate dicte pene puniatur. Si vero percussio facta fuit in capite cum san
guinis effusione et fractura coctie capitis in .L. libr. den. puniatur percussor
si vero sanguis exiverit sine fractura coctie capitis solvat vice qualibet
xxv. libr. den. et si sanguis non exiverit medietate pene puniatur et caput
ac facies intelligatur a spatulis supra alibi vero ubicumque facta fuerit percussio
cum aliquo dictorum armorum si cum sanguine in xxv. libr. den. puniatur
si sine sanguine in decem libr. den. puniatur. Siquis vero aliquam personam
percusserit cum lapide seu aliquo alio genere armorum sine ferro a spatulis supra
et sanguis exiverit in xx libr. den. pro qualibet percussione puniatur si
sanguis non exiverit in .C. s. den. puniatur. Si vero ex percussione cicatrix
aut signum evidens remanserit aut coctia capitis fracta fuit aut aliquod
membrum in aliqua parte corporis eiusque fractum fuit in xxv. libr. den.
puniatur pro qualibet percussione. Si vero a spatulis in inclusive si cum sanguine den.
in x. libr. den. si sine sanguine in centum s. den. pro qualibet percussione puniat.
Siquis autem contra aliquem iniuriose proiecerit lapidem bastonem vel hiis
similia et non percusserit solvat vice qualibet xl. s. den. Siquis autem aliquam
personam percusserit cum manu vacua in facie cum sanguinis effusione
solvat vice qualibet x. libr. den. si sine sanguine in .C. s. den. alibi vero

Verberauerit cum sanguine in centum soldis deñ si sine sanguine in xl ß 30
deñ uice qualibet puniatur et eadem penam soluat siquis aut p^a
percusserit cum pugno ut calce predictis distinctionibus tam fratres alterius consortis.

De pen facientis rissam uel rumorem Ru vij

Item statuimus et ordinamus quod siquis rissam uel rumorem aut alta
uoce gridauerit cum aliqua persona uel fecerit si cum armis soluat uice 31
qualibet xl ß deñ si sine armis in xx ß uice qualibet puniatur
sumñe

De pen corrumpentis rectorem Ru v

Item statuimus et ordinamus quod quicumque corrumpit uel corrumpere uoluerit Uicarium 32
seu rectorem dicti castri uel tractauerit ipsos corrumpere dando uel promittendo
sibi aliquid uel alio quocumque modo uel causa dicto comuni condempnetur uice qualibet
in decem libr deñ

De confinibus dandis per rectorem Ru vj

nota Item statuimus et ordinamus quod Uicarius siue rector dicti castri possit mictere
nota gtiny ad confines facientes iniuriam alterium longe a dicto castro per decem miliaria 33
et facta pace de maleficio commisso non debeat aliquis pro ipso maleficio confinare
ß per uobis iniuriosis non debeat confinare aliquis

De pen euntis ad locum prohibitum Ru vij

nota Item statuimus et ordinamus quod nulla persona de dicto castro audeat uel presumat 34
ire uel accedere ad aliquem locum prohibitum ad penam x. libr deñ

De pen uendentis rem litigatam Ru viij

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona de dicto castro possit nec debeat
uendere nec donare permutare uel quocumque modo alienare aliquam personam aliquam 35
rem uel possessionem de qua esset lis uel questio inter aliquos de dicto castro ipsa
questione uel lite pendente et quod nulla persona possit nec debeat ipsam rem
emere lite pendente et contra faciens dicto comuni uice qualibet in xxv. libr deñ condempnetur

De pen percutientis animalia Ru viiij

Item statuimus et ordinamus quod si aliquod animal bouinum asininum uel equum
percussum fuit ab aliqua persona unde uel ex qua percussione mortuum uel magagnatum
fuit percutiens ipsa animalia condempnetur dicto comuni in centum soldis deñ uice
qualibet. Et si aliud erit in uiginti soldis deñ et in emendatione damni
per certum patienti secundum extimationem fiendam per duos homines per consilium dicti castri eligendos
cum sacramento

De pen accipientis bladum Ru [illegible]

Item statuimus et ordinamus quod siquis abstulerit uel acceperit bladum de area
uel de meta uel de barchone uel de terra alterius ultra unum codium de nocte
condempnetur uice qualibet in decem libr deñ si fuit de die condempnetur C. ß deñ

Et si unum cedum acceperit vel i si fuerit de nocte condepnetur in centum soldis den. Si fuerit de die in v. ß den et in emendatione dapni patientis. de quo dapno credatur sacramento patientis usque in quantitatem v. ß d. 38

De pena accipientis pullos — xxxi

Item statuimus et ordinamus quod quicumque abstulerit vel acceperit pullos alterius vel columbas domesticas dicto com. condepnetur vice qualibet et pro quolibet pullo et qualibet columba domestica si fuerit accepta vel capta extra domum si fuerit de nocte in centum ß den si de die in xx. ß den et in emendatione dapni patientis in duplo si vero fuerit in domo condepnetur ut supra de introitu domus alterius 39

De pena omittentis mallum dicto ut fertur ex quo dapnum com. sequitur — xxxii

Item statuimus et ordinamus quod quicumque omiserit aliquod mallum dicto ut fertur ex quo dampnum com. dapnum aliquod substinuerit dicto com. condepnetur in decem libr den et in emendatione dapni 40

De pena habentis de bonis com. — xxxiii

Item statuimus et ordinamus quod quicumque haberet vel teneret de bonis com. dicti cast. cuiuscumque conditionis vel modi illud teneatur et debeat ad signare in consilio dicti com. infra terminum bandimenti facti de predictis et contra faciens dicto com. condepnetur in decem libr den. Et rector dicti cast. predicta faciat bandiri vinculo iuris 41

De accusa facta ab filio familias — xxxiiii

Item statuimus et ordinamus quod filius familias vel uxor alicuius presumpserit facere aliquam accusam vel denuntiationem contra aliquam personam de aliqua iniuria vel offensa dicto ut fertur coram rectore dicti cast. sine consensu sui patris vel viri quod talis accusatio vel denuntiatio non valeat nec teneat ipso iure. Et rector dicti cast. non possit nec debeat patrem vel virum accusatricis cogere ad consentiendum dicte accuse aliquo modo 42

De pena mutantis viam — xxxv

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona possit nec debeat mutare aliquam viam vel andetum de suo loco consueto sine licentia rectoris dicti cast. et contra faciens dicto com. vice qualibet condepnetur in xl. soldis den 43

De pena ponentis arborem super finem — xxxvi

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona de dicto cast. audeat vel presumat aliquam arborem vel plantam arboris ponere super finem sive confinium per duos pedes ad pedem parte com. dicti cast. et qui contrafecerit dicto com. condepnetur in centum soldis den vice qualibet et pro qualibet arbore vel planta arboris liceat tamen cuilibet plantare super foveam sive confinium admedium pedem parte propter decursum foveam et plantas habere 44

De pena accusantis aliquem de falso — xliij

Item statuimus et ordinamus quod siquis accusaverit aliquem de falso et dictam accusationem non probaverit in terminum decem dierum dicto termino elapso condempnetur dicto communi in viginti quinque libr. den. 45

De pena euntis per possessionem alienam — xliiij

Item statuimus et ordinamus quod quicumque voluerit ire ad aliquam suam possessionem et poterit per suam comode ire non debeat ire per alterius possessionem sine licentia domini illius possessionis et contrafaciens dicto communi condempnetur vice qualibet in viginti soldis den. 46

De reprobatione sacramenti — xlviiij

Item statuimus et ordinamus quod siquis de dicto castro et eius districtu fuit absolutus a rectore dicti castri per suum iuramentum a solutione alicuius debiti et creditor post dictam absolutionem probaverit contra dictum debitorem legitime per duos testes quod sibi teneatur satisfacere debitum petitum et cogatur talis debitor ad satisfaciendum et solvendum dicto creditori totum debitum et expensas legitimas non obstante dicta absolutione Et nichilhominus dictus debitor condempnetur dicto communi pro sacramento falso in centum soldis den. 47

De facientibus aliquod maleficium contra aliquem extra districtum sancti Iohannis de dicto castro — xx

nota Item statuimus et ordinamus quod siquis de dicto castro commiserit aliquod maleficium contra aliquem de dicto castro vel fecerit iniuriam extra districtum dicti castri pro dictus talis committens predicta condempnetur dicto communi de dictis maleficiis prout committeretur in dicto castro et districtu. 48

De forense faciente iniuriam alicui de dicto castro — xxi

nota Item statuimus et ordinamus quod siquis forensis fecerit aliquam iniuriam contra aliquem de dicto castro vel contra eum commiserit vel commiserit aliquod maleficium extra districtum dicti castri et pervenerit in dictum castrum dictus forensis dictum maleficium committens condempnetur in dicta pena prout committeretur in dicto castro vel suo districtu in casu quo per iudicem loci ubi est maleficium commissum processum non esset 49

De proditoribus — xxij

nota Item statuimus et ordinamus quod si aliqua persona commiserit vel attentaverit vel ausus fuerit committere aliquod prodimentum contra pacificum et tranquillum bonum statum sacro sancte romane ecclesie et communis predicti castri et condempnetur in here et persona et per pecuniam personam non valeat redimere 50

De pen gmictentis adulterium — R. xxiii

nota — Item statuimus et ordinamus quod nulla persona de sco Johe et eius districtu audeat
vel psumat requirere vel movere aliquam aut subtragere aliquam mulierem
de dictis locis ad adulterium gmictendum cum aliquo terrigina vel forese
tacite vel oculte ad penam et sub pena centum libr den pro quolibet g
facientem in pdictis et quolibet pdictorum Et quilibet possit gt facientem in
pdictis accusare vicario dicti cast cum iuramento unius testis fidedingni cuius
pene medietas sit camere aplice et alia medietas cois dicti cast Et tali
acusatori credatur et non obstantibus dicta pena dicta talis psona gmictens
pdicta pro totum dictum castrum fustigetur et gfinetur pro dictum vicarium
a dicto cast longue per decem miliaria Et vicarius dicti cois gt delinquetes
debeat inquirere ut ne talia gmictantur

De pen gnioscentibus carnaliter aliquam mulierem — R. xxiiii

Item statuimus et ordinamus quod quicumque de dicto cast vel aliunde aliquis fuit
ut psungerit aliquam mulierem nuptam sive viduam ut virginem carnaliter
gnoscere indebite quod talis carnalis gnitor adulter sive strupator
possit occidi et offendi a quocumque gsanguineo sive actinentibus mulieris ad
adulteratam violatam strupratam sine aliqua pena pecunaria vel psonali dummodo quod
dictus gsanguineus invenerit eos in flagranti crimine et fuit gsanguineus
ad minus usque in tertium gradum Et quod vicarius sive rector teneatur
et debeat pntem statutum observare penitus et obpino aliquo statuto reformatione
sive quavis lege in gtrarium loquentibus non obstantibus

De pen querelantis de aliquo termino exerto i te possessis bonis — R. xxv

nota — Item statuimus et ordinamus quod quicumque querelam exposuerit coram rector
dicti cast quod aliquod terminum extrassent vel extractum fuisset ab aliquo
per et pbatum sibi fuit per duos ydoneos testes gdepnetur dicto coi in centum
soldis den Et vicarius sive rector debeat ire et remicti facere illuc ubi
primo iacebat et habeat a qualibet parte duos soldos den

Quod porcho teneantur ligatus — R. xxvi

5 ottes — Item statuimus et ordinamus quod quilibet habens porchum in dicto casto teneat
et debeat ipsum porchum retinere ligatum a kalend mensis iunij usque ad
kalend mensis augusti et gtrafaciens solvat cuius cois nomine pene et quilibet
vice et pro quolibet porcho duos soldos den

De cane dapnum dante — R. xxvii

Item statuimus et ordinamus quod si aliquis canis alicuius psone
dapnum dederit alicui de dicto casto dominus canis teneatur et
debeat emendare dapnum patienti

Quod arbores impedientes [illegible] debeant restrahi. R[ubrica] xxviii

Item statuimus et ordinamus quod quicumque haberet aliquam arborem sup[er] viam que impediret boves qui portarent aratrum debeat d[omin]us arboris illam incidere ad penam viginti soldorum den[ariorum]. Et si ipsam non inciserit quicumque inciserit non teneatur ad penam aliquam et vicarius sive rector qui pro tempore fuerit teneatur et debeat vinculo iuramenti facere incidere ad petitionem cuiuscumque petentis.

De mittente foveam iuxta viam. R[ubrica] xxviiii

Item statuimus et ordinamus quod quilibet mittens foveam iuxta viam quod talis homo debeat terram de fovea medietatem proicere in via et alia medietas in campo ad penam decem soldorum pro quolibet contrafaciente. Et quicumque mortaverit vel deguastaverit viam vel aliquem fontem condempnetur dicto comuni in quadraginta s[oldis] den[ariorum].

Nota quod qui deguastaverit viam in[ciderit?] ... in penam XL soldorum ...

Quod non vendenbietur ante festum sanctorum angelorum. R[ubrica] xxx

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona de dicto castro audeat vel presumat vendemiare seu vendemiare facere usque ad festum sanctorum angelorum mensis septembris et contrafaciens dicto comuni condempnetur in XL s[oldis] den[ariorum].

De pena facientis insultum ad domum alicuius. R[ubrica] xxxi

Item statuimus et ordinamus quod si quis vel si qua insultum contra aliquem fecerit ad domum habitationis insultati si cum armis solvat vice qualibet XL libr[as] den[ariorum], si sine armis in XX libr[as] den[ariorum]. Si vero ad aliquam possessionem in qua staret ad laborandum si cum armis in XX libr[as] den[ariorum], si sine armis in medietate dicte pene puniatur. Et si aliquos forenses in aliis [terris?] predictorum casuum ea pena qua talis insultator terrigena puniretur pro quibus omnibus forensis talis insultator terrigena solvet comuni predicto omnes penas et bannos que forensis teneretur huiusmodi solvere prout tenentur alibi. Vero ubicumque quis contra aliquem insultum fecerit si cum armis solvat dicto comuni vice qualibet decem libr[as] den[ariorum], si vero sine armis in quinque libr[as] den[ariorum]. Volentes cultellum non evaginantium pro armorum genere nullatenus computari et per eandem consuetudinem ferendi cultellum et insultus intelligatur fieri contra aliquem irato animo per plures passus.

Si quis insultum fecerit cum armis vel sine ...

De evaginantibus arma. R[ubrica] xxxii

Item statuimus et ordinamus quod si quis exeguagnaverit aliquod genus armorum contra aliquem irato animo et malo modo sine percusserit solvat pro pena comuni predicto decem libr[as] den[ariorum]. Si vero contra aliquem irato animo adminaverit cum cultello spata nudis lancia manarea aut hiis similibus solvat XX libr[as] den[ariorum]. Si cum bastone vel hiis similibus aut manu vacua medietatem dicte pene solvere teneatur.

Si quis exeguagnaverit aliquod genus armorum

De extrahentis alium caputium iniuriose r[ubrica] xxx

Item statuimus et ordinamus quod siquis ingniuriose extraxisset caputeum biretum in filarum(?) vel hiis similia de capite alicuius in xx s. den. vice qualibet puniatur. 61

De pena capientis alium per capillos vel pannos r[ubrica] xxxiii

Item statuimus et ordinamus quod capiens aliquem per personam in gniuriose per pannos capillos ~~vel personam~~ solvat vice qualibet quadraginta soldos den. comuni predicto Si vero quis aliquem yspinserit(?) iniuriose solvat xx s. Si pannos sciss(er)it aut delaceraverit in x s. den. condepnetur Si eum cadere in terram fecerit in C s. den. vice qualibet puniatur. 62

De verbis iniuriosis r[ubrica] xxx

de verbis iniuriosis

Item statuimus et ordinamus quod verba ingniuriosa siquis alicui dixerit vel fur proditor renolglosus(?) puctana homicida seu falsificator vel hiis similia seu alia pessima verba solvat pro qualibet verbo et qualibet vice centum soldos den. Siquis vero rempproperaverit(?) alicui homicidium aut aliam henormam ingniuriam sibi factam solvat vice qualibet x libr. den. pro qualibet alio verbo ingniurioso xx s. den. puniatur 63

De pena auferentis alicui aliquid per vim et violentia ~~[illegible]~~ r[ubrica] xxxvi

[illegible]

nota

Item statuimus et ordinamus quod auferens vel accipiens alicui per vim seu contra suam voluntatem aliquid quod in manibus vel secum haberet solvat pena nomine dicti comunis vice qualibet centum soldos den. Siquis aut furtive furatur alicui aliquid seu furtive abstulerit solvat vice qualibet decem libr. den. et dapnum patienti emendet induplum 64

De pena cobuxentis(?) domum et cappannam r[ubrica] xxxvii

Item statuimus et ordinamus quod siquis cobuxerit(?) domum cappannam paleare metam bladum vel vinchinum(?) alicuius solvat comuni predicto pena nomine vice qualibet quinquaginta libr. den. et dapnum emendet patienti in duplum 65

De incidentis arbores domesticam seu vitem sive populum r[ubrica] xxx

Item statuimus et ordinamus quod arborem domesticam populum seu vitem alicuius siquis inciserit extirpaverit vel deguastaverit solvat pro qualibet arbore centum soldos den. Si arborem silvestrem xx s. den. et nichilominus dapnum emendet patienti induplum Et si dapnum aliquod ardendo 66

ut inveniendo seu guastum aliquod contingerit rogari vicarius dicti castri 67
teneatur et debeat qualem inquisitionem facere in contrata ubi factum fuit
tale guastum seu dapnum perquirendo malefactores et puniendo
Et si malefactores non invenirentur vicarius teneatur recipere
iuramentum ab omnibus illis de domo sustinentis dapnum tam masculis quam feminis
maioribus xiiii annis presente marengha comunis quod assignent talem male
factorem si sciunt. Et quod assignationem ac extimationem faciant
de rebus perditis et de dapno. Et nichilominus vicarius inquisitionem
ad petitionem dapnum patientis faciat eligere in consilio dicti comunis duos
bonos homines de contrata in qua datum fuit tale dapnum. Qui iurent
facere ac faciant extimationem huiusmodi dapni bona fide et sine fraude
et secundum dictorum duorum hominum extimationem ita de bonis comunis tale
dapnum eidem patienti debeat penitus emendari

De pena facientis falsum testimonium Rubrica xxxviii

Item statuimus et ordinamus quod siquis dixerit aliquem falsum testimonium 68
fecerit aut tulerit in aliqua causa civili ut criminali puniatur in
xxv libris denariorum et dapnum quod quis dicta de causa substinuit patienti
illud emendet in duplum

Quod vicarius possit procedere inquisitione Rubrica xxxviiii

nota Item statuimus et ordinamus quod vicarius comunis castri predicti possit et valeat ac 69
ei auctoritate presentis capituli et statuti plene liceat procedere super omnibus et
singulis maleficiis culpis excessibus et delictis que committerentur tempore ipsius
officii et que commissi essent ante principium sui officii infra unum annum
tam in districtu dicti castri quam extra per accusationem denuntiationem et inquisitionem
et qualibet ipsarum tam ex officio mero quam ad privatos auditus per fama pre-
cedente ut non. Et per omnem aliam viam et modum qua ipsi vicario
videbitur convenire dummodo de dapnis datis in fructibus aut bladis alterius
per inquisitionem procedere non valeat nisi ad petitionem dapnum passi.
Qui iurare teneatur quod calumpniose procedi non petit et postquam accusatio seu
denuntiatio cum iuramento fuit exibita seu facta nullus possit defendi per
denuntiationem ut partem eius et quod omnes ac singuli processus maleficiorum
excessuum delictorum et dapnorum datorum factorum et fiendorum per dictum vicarium valeat
et teneat et omni alia sollempnitate ut substantialitate omissa aliquis
processus tolli seu vitiari non possit aut aliqualiter annullari dummodo de maleficio
constet ad hoc ut exinde possit sequi pena

Nota quod processus vicarii non possunt argui alicuius sollempnitatis omissis

Quod minores xiiii anno possint in iudicio comparere Rubrica xl

Item statuimus et ordinamus quod minores xiiii annis tam filii familias quam 70
alii possint suo nomine in iudicio intrare ac stare agere defendere petere
se excusare et omnia alia et singula facere operari et exercere quemadmodum
possunt maiores xxv annis et pater familias et possint denuntiare
et accusare de iniuriis eis illatis et de dapnis datis in bonis patris absque
sui patris licentia petita et consensu Et quod etiam astricte sui patris atque

consensus non prestitit se minoris etatis aliquis processus vitiari tolli et
annullari non possit aliquo modo

Quod nullus recipiat exbanditos Rubrica xli

nota

De receptantibus exbanditos

71 Item statuimus et ordinamus quod nemo de dicto castro audeat exbanditum comunis
dicti castri occasione alicuius malleficii vel debiti receptare retinere associare
cibare vel potare aut eidem dare seu prestare auxilium consilium
et favorem in dicto castro vel eius districtu. Siquis contrafecerit in premissis
aut aliquo premissorum si exbanditus fuit in decem libris denariorum aut ab inde
infra solvat dicto comuni pro vice qualibet xx solidos denariorum. Si a decem libris supra
centum soldos denariorum. Et si pater mater et vir exbanditi aut uxor
alter huiusmodi receptationem fecerit vice qualibet similes penas
solvat predictis distinctionibus observatis.

Quod non possit procedi super malleficiis commissis inter coniunctos Rubrica xlii

De malleficiis excessibus et delictis inter coniunctos

72 Item statuimus et ordinamus quod super malleficiis excessibus et delictis que acciderit committi
inter familiares seu coniunctos vel attinentes usque in tertium gradum consanguinitatis
excepto patris vel matris dicto vel fratre vicarius dicti castri procedere non valeat
contra committentes nisi sanguinatus ad sanguinium revocaverit. Si non assanguinium
revocaverit aut procedi petierit sanguinatus et etiam de robbaria violentia et
percussionibus inter tales cum sanguinis effusione factis commissis et factis
contra committentes eadem vel aliud predictorum procurantium prestantium procedatur et
procedi possit ac debeat tamquam contra extraneos et inter se nullatenus attinentes
per omnem modum et viam qua et quibus officiali videbit et placebit. Et secundus
gradus consanguinitatis consobrinum habeat et reputetur ac etiam teneatur.

Quod pene malleficiorum commissorum in certis locis duplicentur Rubrica xliii

De locis ubi pene duplicantur

73 Item statuimus et ordinamus quod pene omnes et singule malleficiorum excessuum
et delictorum quorumlibet que committerentur in ecclesia seu aliquos in platea ad portam
in domo custodum in ponte porte dicti castri in eius sacrato ac etiam qui fierent vel
redderent ad monitorium qui fierent ad aliquam adunationem pro aliqua muliere maritanda
qui fierent statim vel qui redderentur duplicentur et debeant duplicari ac etiam duplicentur
omnes et singule pene malleficiorum et delictorum atque excessuum que committerentur in die
veneris sancti passionis resurrectionis domini cum duobus diebus sequentibus in die Nativitatis
domini in eius vigilia cum duobus diebus sequentibus Coram vicario dicti castri
in palatio dicti comunis aut noctis tempore et nox intelligatur et habeat et
reputetur in malleficiis ab occasu solis usque ad solis ortum in quibus
casibus et tempore quolibet pene singule duplicentur

De ... Rubrica xliiii

De ...

74 Item statuimus et ordinamus quod confitenti cuilibet excusationis tempore
malleficium vel delictum de quo proceditur contra eum remictatur sibi quarta pars pene

ND Si non [illegible] malum dictum super negaverit et contra eum posmodum
probatum fuerit soluat quantam penam magis eo quod soluere teneretur
75 tali maleficio vel delicto secundum formam statutorum dicti comunis loquentem de
premissis Et siquis composuerit aliquam contra eum dicta de aliquo maleficio
vel delicto infra decem dies a die commissi penam huiusmodi numerandam comuni
comunis soluerit cum effectu quantam penam pena in tali compositione contente
lucretur ad quam soluendam nullatenus teneantur Sed sibi ad solutionem predictam
penitus remittatur

De [illegible] parem [illegible] cum offense xv

Item statuimus et ordinamus quod huius parem cum [illegible] de aliquo 78
seu aliquibus maleficiis expressis vel delictis infra decem dies a die inquisitionis
processus contra eum per curiam numerandos inquisita parte minus eo
76 quod teneretur si pace tali caret persoluere compensetur dummodo de tali
pace officio precedentis fides facta fuerit [illegible] per publicum instrumentum
in quo [illegible] sint et esse debeant omnia et singula de quibus pax
facta fuerit particulariter declarata et distincta et de specificatione distinctis
et declaratis [illegible] in tali [illegible] et non de aliis pax solummodo
admittatur Et predicta beneficia pacis confessionis et solutionis infra terminum
supradictum locum habeant in penis .c. solidorum et abinde sursum et non in penis
de mandatis contentis soluendis

De [illegible] auxilium [illegible] in maleficio xvi

nota Item statuimus et ordinamus quod associare aliquem malefactorem aut
receptare seu eidem dare vel prestare quodlibet auxilium consilium et fauorem
nemo debeat vel presumat Et siquis aliquid fecerit in
premissis aut aliquod predictorum puniatur similiter pena qua soluere
77 deberet talis malefactor occasione commissi maleficii ab eodem Et siquem
domum intrauerit ab aliquo habitatam talis domus habitator eundem intra
intrem capere teneatur et in fortiam comunis ducere supradicti ad penam
predictam quam comuni predicto soluere teneatur si transgressor extiterit
legis [illegible]

Quod non possit quis cogi ad aliquod maleficium
confitendum sine [illegible] testis de visu [illegible]

nota Item statuimus et ordinamus quod cogere aliquem ad confitendum aliquod
maleficium vel delictum dicti castri curia non possit nec debeat nisi probatum
esset contra malefactorem dictum unius testis de visu aut de fama
78 publica quatuor testium Et non dicto unius testis de visu vel de
fama publica quatuor testium habeatur pro probato curia possit et
valeat contra factorem malum procedere ad confessionem maleficii faciendam
dummodo tales testes non attineant [illegible] usque ad tertium gradum
consanguinitatis vel affinitatis

De persona committente malum vel offensam contra vicarium vel eius familiam — R. xlviii

no[ta]
De offendentibus officiales

Item statuimus et ordinamus quod Committens aliquod malum delictum culpam iniuriam vel offensam dicto vel facto contra vicarium domini comitis aut familiarem aliquem ipsorum pena duplicetur quam si talia contra alium commisisset. possit vicarius contra tales delinquentes procedere inquirere ipsos et punire condempnare et ad confinem mittere usque ad octo dies in .x. miliaria longe prout sibi placuerit. Non possit tamen vicarius super talibus processibus sententiam ferre nisi de consilio sapientis ad hoc per suprastantes domini comitis eligendo nec ipsos processus scribere. Et per dictos suprastantes eligatur unus notarius qui processus huiusmodi scribat. Et que modo et ordine supradictis facta fuerint valeant et teneant pleno iure. Et siquis processus factus fuerit contra delinquentes huiusmodi aliter quam secundum modum predictum sit nullus et nullius existat efficacie ac valoris

De persona committente aliquod malum occasione alicuius officii gesti — R. xlviiii

Item statuimus et ordinamus quod Committens aliquod malum excessum offensam iniuriam vel delictum contra aliquem occasione alicuius officii per eum gesti comitis predicti puniatur tali pena quam si contra alium huiusmodi delictum seu malum commisisset

De furibus et meretricibus et aliis male fame R. l

nota

Item statuimus et ordinamus quod furem latronem meretricem lenonem aut aliquam aliam personam male conditionis conversationis vite vel
81 fame in dicto castro vel eius districtu ultra unam diem nemo audeat receptare ad penam centum soldorum denariorum pro qualibet die et quolibet contrafaciente aliqualiter in premissis. Et vicarius tenetur singulis mensibus inquirere de premissis et receptos culpabiles punire et condempnare pena supra declarata

De homicidio et assistentibus ipsos — R. li

nota

Item statuimus et ordinamus quod siquis de dicto castro commiserit aliquod homicidium aut dictum homicidam hasotiaverit vel dederit auxilium consilium
82 et favorem puniatur si venerit in fortiam comitis pena capitis. Salvo quod si dictus homicida vel hasotiator solverit mille libras denariorum cortonensium infra .xv. dies a die late sententie contra eos cuius pene medietas fiat sit camere apostolice et alia medietas comitis dicti castri et pro dicto multo non perdat personam facta solutione dictorum denariorum Et mittatur per rectorem dicti castri ad confinia per tres annos et longe per .x. miliaria Si habuerit pacem parte iniuriata et si non habuerit pacem mittatur ad confinia per .v. annos. Et si non solverit dictam penam condempnetur in here et persona et eius bona confiscentur ut dictum est

Quod procedatur de similibus ad similia — R. LII

83 Item statuimus et ordinamus quod circha omnium et singulorum malleficiorum
excessuum culparum et delictorum punitionem quorum pena non erit in
presenti statutorum volumine declarata procedatur de similibus ad similia.
Et si simile non invenitur procedatur ad punitionem ipsorum ad
arbitrium vicarii dicti castri. Et si dictum vicarium contingerit invenire
aliquem personaliter vel cum bestiis dapnum dantem seu aliquem
ludentem ad aliquod ludum prohibitum ex forma statutorum dicti comunis
aut aliquem seu aliquos macellarios seu tabernarios in eorum vel alterum
ipsorum contra aliquid contra formam statutorum seu alicuius capituli quorum quod
committerent vel perpetrare possent vicarius tales inventos de singulis commissis
per eos vel aliquem ipsorum punire possit et valeat penis in statutis
contentis ad quorum omnium probationem plene sufficiat inventio vicarii
cuiuslibet dicti castri. Et talis inventio in similibus cum predictorum probatione lima
et plenissima habeatur auctoritate presentis capituli. Quod sit derogatorium
et precisum in qualibet parte ipsius alicui alio statuto vel ordinamento dicti
comunis ante vel retro posito non obstante.

De pena ludentium ad ludum prohibitum — R. LIII

ludum taxillorum Item statuimus et ordinamus quod ludens ad ludum aliquem taxillorum luma
chetarum aut ad aliquem alium ludum hiis similem in dicto castro vel districtu
solvat vice qualibet pene nomine tres libras denariorum et similem penam solvat
siquis aliquem ludentem ad aliquem dictorum ludorum vel hiis similium pecuniam
84 seu tabulerium prestiterit vel taxillos. Et quicumque aliquem seu aliquos
sic ludentes in domo possessione aut casalem proprio vel conducto receptaverit
pena simili puniatur.

De pena tenentis capram in proquibus domus castri — R. LIIII

Item statuimus et ordinamus quod capram aliquam in castro predicto vel eius districtu
nemo retinere possit ad penam quadraginta soldorum denariorum pro qualibet
85 contrafacientes et qualibet capra qualibet vice et perdat capram que devenerit
permissione in comuni possit tamen cum licentia vicarii dicti castri causa lactandi puerum
aut causa infirmitatis urgente necessitate capras tenere ligata continuo in
domo vel possessione retinentis eadem et non alibi vel aliter quam modo que licentia
concedi non possit nisi petens iuraverit corporaliter ad sancta dei evangelia
eadem capra egere ac eam retinere pro necessitate causa et opportuna.

De pena facientium turpitudinem in aliqua cisterna ut fonte ut lavatorio — R. LV

Item statuimus et ordinamus quod turpitudinem sucçuram vel immunditiam
86 aliquam in aliqua cisterna seu in aliquo fonte existente in dicto castro vel
districtu aut in aliquo puteo nemo faciat nec in aliquo fonte vel puteo
mictat bariles lavet olera seu pannos seu prope aliquem fontem
vel puteum per duas perticas aliquid lavet aut immunditiam faciat
seu piciat ad penam quinque soldorum denariorum pro qualibet contrafacientes

De molestantibus tenutam — R. lvj

87 Item statuimus et ordinamus quod occupator seu molestator tenute alicuius rei mobilis vel inmobilis laborando aut aliter molestando possessionem in re ac tenuta ipsius rei soluat com(uni) pro dicto vice qualibet centum soldos den(ariorum). Et ad eamdem penam teneatur siquis aliquem molestaverit in aliqua tenuta sibi data per curiam dicti castri. Salvo si occupator aut molestator huiusmodi tenutam tempore excusationis ipsius ressignaverit eius domino cum effectu ad penam aliquam nullatenus teneatur

De claudentibus andatum — R. lvij

88 Item statuimus et ordinamus quod siquis anditum clauserit aut clausum tenebit ipsum ad petitionem petentis aprire teneatur et apertum tenere et cum sua expensis. Si quis illud clausum tenuisset ad penam xl. soldorum pro qualibet vice et quolibet contrafaciente. Et vicarius dicti castri plenarie predicta omnia faciat observari, dummodo nemo per possessionem alterius contra voluntatem domini talis possessionis anditum aut semitam petere seu facere possit nisi aliquem iustum titulum de premissis habeat in quibus prescriptio non sufficiat nec debeat per aliquem in talibus casibus allegari. Et si allegaretur non admictatur nec allegans audiatur per vicarium dicti castri

De non contrafaciendo de parte alicui — R. lviij

89 Item statuimus et ordinamus quod nemo de parte ghebellina vel ghelfa contentionem aliquam facere debeat nec aliquis alta voce dicere debeat vel gridare vivat pars ghebellina vel ghelfa. Siquis vero in predictis contrafecerit in centum soldos den(ariorum) vice qualibet puniatur. Et vicarius dicti castri teneatur tales contrafacientes punire de facto

De quilibet teneatur trahere ad rumores — R. lix

90 nota Item statuimus et ordinamus quod ad rumorem quilibet unusquisque de dicto castro et eius districtu currere ac trahere teneatur et malefactorem capere ac eundem in fortiam dicti castri ducere. Siquis vero contrafecerit in centum soldos den(ariorum) puniatur

De pena mutantis viam vel fossatum de loco suo — R. lx

Item statuimus et ordinamus quod viam aliquam vel fossatum nulla persona de loco suo mutare aut impedire presumat sine licentia vicarii dicti castri ad penam viginti soldorum den(ariorum) pro qualibet vice. Et quod mutaverit ad modum vicarii in statum pristinum reducere teneatur ad penam predictam

Quod nulla persona se opponat contra baiulum comunis dicti castri — R. lxj

91 nota Item statuimus et ordinamus quod siquis baiulo predicti comunis se opposuerit aut se aliquater opposuit dum vadit seu venerit ad personam aliquam gravandam vel pignorandam aut sibi pignus dare noluerit soluat vice qualibet summam decem soldos den(ariorum). Si vero pignus aliquod sibi retraxerit xx. soldos den(ariorum). Et de predictis omnibus stetur et credatur relationi baiuli sic euntis. Que relatio sufficiat plenarie ad predicta. Et quicumque fuerit captus per curiam dicti castri et se duci pacifice noluerit seu non permisserit soluat vice qualibet dicto com(uni) quadraginta soldos den(ariorum)

De siqs maleficium comiserit inter terrigenam et forensem R[ubric]a lxij

Item statuimus et ordinamus quod si quod malleficium vel delictum dco vel fco
73 per aliquem unum terrigenam et forensem aliquem comitti contingerit et foret
huiusmodi aut alius pro eodem penam in statuto dicti cois contentam pro tali malleficio
vel delicto pro eum comisso non solvit aut cogi nequit ad solvendum, talis
terrigena de comissis per eum contra talem forensem nullatenus puniatur, dummodo
pdcus sibi locum non venderet in ludis prohibitis in statutis de quibus terrigena
in pluribus casibus per curiam dicti castri puniatur. Et supradictus modus et forma
serventur in malleficiis et delictis que comittentur inter subiectos et non subiectos
nota. iurisdictioni cois pdci. Et siquis unum forum recusavit in una causa
non audiatur civiliter vel criminaliter. Et si aliquod malleficium vel delictum
comissum foret per aliquam personam dictum forum recusantem et non subiectam
iurisdictioni cois pdci de quo penam in statutis contentam coi pdco solvere recusavit,
vicarius dicti castri teneatur et debeat vinculo iuramenti cum sufficientibus ambaxiata
dicti cois personaliter accedere ad curiam domini rectoris ducatus Spoleti et facere processum
contra talem delinquentem factum cum sufficientibus testibus illis videlicet qui de premissis
sciatur melius veritatem. Et eidem domino Rectori supplicare humiliter quatenus
dignetur et velit talem malefactorem de comissis per eum punire dictum
processum sibi ac sue curie assignando et ita statuimus partando et ordinando
quod malleficium huiusmodi non remaneat impunitum.

Quod insultans non puniatur de insultu si alia
malia comiserit tempore insultationis — R[ubric]a Lxiij

Item statuimus et ordinamus quod siquis fecerit insultum per eum factum vel comissum
contra personam aliquam aliquod seu aliqua alia malleficia vel malleficium comisserit
74 obmisso insultu de omnibus aliis comissis per eum malleficiis puniatur.

De Citationibus faciendis in malleficiis R[ubric]a lxiiij

Item statuimus et ordinamus quod Citatus personaliter siquis fuit per baylivum
De termino faciendis in criminalibus causis — dicti cois quod se ab aliquo processu coram vicario dicti cois excusaturus accedat
forte quoniam contra eum per curiam dicti castri occasione alicuius malleficii vel delicti comissi
debeat coram officiali pdco in termino unice citationis sic facte, sive non personaliter
fuit requisitus vel citatus debeat bis citari et in termino secunde citationis ultime
Nota fuit requisitus ut citatus debeat ad se defendendum ac excusandum a processu sic habito
comparere coram officiali pdco ad se defendendum. Et si in termino citationis de ipso facte seu facere non comparuit ut dictum
contra eum. Qui si in termino citatus de ipso facte seu facte non comparuit vel dictum
est exbandiatur de dicto castro et eius territorio et in banno ponatur in penis
75 in statutis dicti cois contentis pro tali malleficio declaratis. Sed si bano ad comparendum et
se purgandum vel dictum est sibi trium dierum pro futurorum terminum assignetur
in quem terminum si non comparuit tunc coram officiali pdco habeatur pro confesso
et convicto de omnibus et singulis in processu contra eum factis contentis. Et in omnibus
et per omnia contra eum procedatur tamquam contra confessum et convictum et testes
legitimis suppositis. Et condempnari possit et debeat in penis in statutis contentis. Si autem
comparuit et se excusaverit det et dare teneatur idoneos fideiussores de iudicio
sisti et iudicatum solvendo. Sed excusationem detur sibi terminus quinque dierum
pro futurorum ad omnem suam defensionem faciendam. Et similis terminus
detur parti in productione testium et processus ad accipiendum copiam actorum et opponendum
contra testes et totum processum quidquid voluit et potuit. Et actori
ad probandum denuptiam seu accusationem suam per curiam dicti castri terminus similis statuatur
Cuius terminus a die excusationis tunc incipiat currere. Et non insufficientiam aut
in civilibus et criminalibus si personaliter citari non poterit comode per baylivum cois pdci
fieri debeat alta voce ante palatium cois et in platea ante portam dicti castri

ut ad hospitium ubi fuit solitus habitare Et talis unica citatio facta de forense in civilibus et criminalibus sufficiat et valeat perinde ac si fuit in castro Taurini si non comparuit pro contumace penitus habeatur

Quod sententie firmentur infra — LXV

96 Item statuimus et ordinamus quod sententias tam condempnationis quam absolutionis super causis processibus maleficiorum curia dicti castri date et proferre teneatur infra quadraginta dies utiles a die inicii processus numerandos vinculo prestiti iuramenti

Quod electus ad aliquod officium teneatur acceptare — LXVI

97 Item statuimus et ordinamus quod siquis fuit electus ad aliquod officium dicti castri ad mandatum curie dicti castri teneatur et debeat ipsum officium acceptare nisi fuit iusta et rationabili et evidenti causa excusatus ad penam quadraginta soldorum denariorum

Extraordinarior[um]

de [illegible] ad [illegible] sponsum et sponsam

Quod non catur nec tedium fiat ad domum sponsi — LXVII

97 Item statuimus et ordinamus quod ad domum alicuius ducentis uxorem eo sero quo uxorem duxerit nemo ire aut aliquis conducere debeat aliquod brigatum seu tedium aliquod faciendum ad penam decem soldorum pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. Et custodes parcuum teneantur et debeant vinculo iuramenti ita et taliter explorare predicta quod omnes delinquentes in predictis sentiant et sciant et eos accusare ac referre dicti castri vicario teneantur

De non rationando ut alta voce loquendo prope ecclesiam sancti Iohannis dum celebrantur divina officia — LXVIII

98 Item statuimus et ordinamus quod dum divina officia celebrantur de mane in ecclesia Sancti Iohannis nemo stet ad garulandum ut rationandum alta voce ante ut prope dictam ecclesiam ob quod officium predictum valeant impediri ad penam quinque soldorum denariorum vice qualibet a contrafacientibus quolibet pro vicarium firmiter sine diminutione aliqua exigendam

Quod non fiat ingomboramentum aliquod in viis communis in terra castri — LXIX

99 Item statuimus et ordinamus quod vias communis predictas inter murum communis et domos castri positas aut ipsum murum in totum ut in partem nulla persona ingomborare aut apprehendere audeat ut presumat immo ipse vie ac murus communis qui circuit circha dictum castrum a terra usque ad celum sint liberi et omni ingomboramento expediti contrafaciens in predictis

aut aliquod premissorum in viginti et quinque libris denariorum vice qualibet condempnetur. Et siquis apprehendideat seu ingomboraverit dictas vias aut murum communis aut plumones extendiderit seu profellum per duos pedes debeat disgomborare ac elevare omne ingomboramentum super apprehensum ad penam supius declaratam

De non petitur debitum iam solutum Rª lxxx

100 Item statuimus et ordinamus quod rem aliquam seu pecunie quantitatem camerarius dicti communis aut alicui alie persone siquis petierit de qua vel extimatione istorum sibi alias fuit solutum aut aliqualiter satisfactum duplum quantitatis seu extimationis rei petite ab eo camerarius dicti communis pro ipso communi recipiat sine diminutione aliqua exigendam

De plus petentibus ut debitum solutum

De quilibet habeat ortum Rª lxxxi

101 Item statuimus et ordinamus quod quilibet de dicto castro et eius districtu habens terram propriam vel conductam in districtu dicti castri teneatur et debeat habere unum ortum et contrafaciens dicto communi condempnetur in x. solidis denariorum. Et vicarius seu rector dicti castri in principio sui officii teneatur et debeat predicta facere banditum per dictum castrum vinculo iuris

De profello existenti super viam communis Rª lxxxii

Item statuimus et ordinamus quod quicumque habet aliquod profellum in dicto castro super viam communis debeat ipsum altiare et altam tenere viii. pedibus ad pedem pertice communis dicti castri et contrafaciens dicto communi condempnetur in xl. solidis denariorum et dictum profellum debeat altiare ut dictum est

non proferii debet esse altior vi pe.

De aqua ... aliquam viam removeatur Rª lxxxiii

Item statuimus et ordinamus quod ubicumque aqua dandificaret aliquam viam per districtum dicti castri vicini ipsam aquam faciant removere et derigere per locum seu cursum consuetum ad penam xx. solidis denariorum

De mulieres non eant filando quando vadunt pro aqua Rª lxxxiiii

104 Item statuimus et ordinamus quod nulla mulier de dicto castro vadat filando ad fontem quando vadit pro aqua et contrafaciens vice qualibet dicto communi condempnetur in v. solidis et quilibet possit accusare et denuntiare et habeat quartam partem banni et rector dicti castri predicta faciat bandire

De non faciendo maceratorium — R. Lxxv

105 Item statuimus et ordinamus quod nulla persona faciat maceratorium lini vel canepe prope aliquem fontem per decem perticas nec prope ipsos fontes per tres perticas abluere vel lavare barilia vel pannos nec aliquam turpitudinem ad penam quinque soldorum denariorum

Quod quilibet possit ire ad suam possessionem per possessionem sui consortis per breviorem viam — R. Lxxvi

106 Item statuimus et ordinamus quod quilibet possit ire ad possessionem suam libere sine pena et banno per possessionem sui consortis debeat tamen ire et redire per ipsam possessionem per breviorem locum et minus dampnosum et decernetur de dicto andito per duos vicinos propinquos eligendos per ipsas partes

Quod nullus dirigat aquam versus possessionem sui vicini si non erat solito — R. Lxxvii

107 Item statuimus et ordinamus quod quicumque de dicto castro dirigerit aquam versus terram alterius et sui vicini unde non esset solitus ire aderem a[illegible] alia dicto comuni condempnetur in C. solidis denariorum Et nichilhominus ipsam aquam reducere debeat per locum consuetum ad petitionem petentis

Quod quilibet teneatur manutenere viam iuxta suam possessionem — R. Lxxviii

108 Item statuimus et ordinamus quod quicumque de dicto castro habens terram vel possessionem in districtu dicti castri iuxta viam teneatur et debeat manutenere in bono statu Et contrafaciens dicto comuni condempnetur in XX. solidis denariorum

Quod mulieres non filent ad fontem — R. Lxxix

109 Item statuimus et ordinamus quod nulla mulier stet ad filandum in aliquo furno neque ire filando quando vadit ad fontes nec stare ad lavandum prope fontes per quatuor perticas ad penam quinque soldorum denariorum

Nulla mulier debet [illegible] [illegible] furno nec fonte

Quod [illegible] defuncti [illegible] — R. Lxxx

110 Item statuimus et ordinamus quod quando decesserit aliquis de dicto castro debeat ire ad sotterandum ipsum defunctum unus de qualibet familia dicti castri ad penam decem soldorum denariorum Et quilibet possit non euntem accusare cum iuramento et dicta pena de facto auferatur

Quod pignus sit penes [illegible] — R. Lxxxi

111 Item statuimus et ordinamus quod quandocumque vicarius sive rector dicti castri quicumque de eo fecerit aliquod pignus accipere pro quantitate aliqua debeat mictere ad introytum comunis predicti castri hoc tamen quod pignus remaneat apud comune

Quod forenses custodiant festivitates ut [illegible] — R. Lxxxii

112 Item statuimus et ordinamus quod quilibet forensis debeat custodire in dicto castro et eius districtu omnia festa que per homines dicti castri custodiuntur ad penam decem soldorum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet vice

forensis debet custodire festivitates

Nota quod forenses debent custodire festa

De custodiatur sabbato de post vesperas — r[ubric]a lxxxiij

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona de dicto castro et eius districtu audeat vel
113 presumat in die sabbati post vesperas panem vel aliquod aliud laboritium
facere ad penam quinque soldorum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet vice

Dies sabbati post vesperas debent custodiri

Contra becarios — r[ubric]a lxxxiiij

Item statuimus et ordinamus quod becharii seu macellarii qui volunt seu volunt
carnes vendere in dicto castro teneantur et possint carnes in dicto castro tam
et non alibi vendere et ponderare cum belanciis et stateria cum licet
114 ad vicarii tunc ad penam viginti soldorum denariorum pro qualibet vice Et vicarius
dicti castri qui pro tempore fuerit teneatur et debeat infra octo dies post principium
sui officii promittere et iurare facere omnes et singulos macellarios et
carnes volentes vendere in castro predicto et eius districtu vendere ad mercatum
Cum macellarii carnes vendentes teneantur et debeant carnes vendere
ad pretium et modum sub quibus venduntur in terra montisfalconis et aliis
non ad penam supradictam Carnes vero vaccinas vitellinas et bovinas
ad pretium eis per dicti castri vicarium
venduntur ad vendere teneantur Et hec ac retinere debeant
novandas diu et declarandas et non aliter Et hec ac retinere debeant
in eorum banchis in quibus huiusmodi carnes vendunt unam libram duas
libras mediam libram de ferro bonas et iustas ad iustitias sigillatas
seu merchatas sigillo seu mercho dicti communis Et non teneantur dare
vivas carnes pro aliis et macellare ac interficere bestias palam et non
occulte de die et non de nocte Et macellare et carnes vendere teneantur
et debeant dicti macellarii vendere et interficere carnes ad petitionem vicarii et
duorum suprascriptorum dicti petitum fuit per ipsos vel aliquem ipsorum Et si
contingerit aliquam bestiam alicuius de dicto castro et eius districtu aliquam bestiam
bovinam devastari seu mori liceat illi cuius talis bestia fuit ubique
macellare et vendere ut sibi placuit facta prius fides per sacramentum vicario et
officio dicti castri de guastatione talis bestie et licentia obtenta a dicto vicario de
vendendo carnes predictas et ut copia carnium in dicto castro habeatur et fraudes
similes evitentur se sibi faciat per vicarium dicti castri qui pro tempore fuerit super
predictis faciendis Et siquis in dictis aut aliquo premissorum contrafecerit de facto
per dictum vicarium in centum solidis denariorum condempnetur

De omnibus pro secularibus intrantes ad consilium r[ubric]a lxxxv

Item statuimus et ordinamus quod ad arengham seu adunantiam aliquam
communis predicti omnis homo vel persona accedere debeat atque stare et non plus contrafacientes
115 quilibet quolibet in predictis in quinque solidis denariorum puniatur vice qualibet Et siquis
consiliarius dicti communis non venerit ad consilium ante requisitionem de consiliariis
per vicarium faciendam vel accesserit antequam legatur propositum solvat vice
qualibet duodecim denarios Si vero venerit post lectum propositum solvat vice
qualibet duos soldos Siquis vero ad consilium aliquod venire neglexerit
seu non venerit antequam consilium sepe vel descedat solvat vice qualibet v. solidos denariorum

De consiliariis stare non consulentes sine licentia vicarii r[ubric]a lxxxvj

Item statuimus et ordinamus quod siquis steterit in aliquo consilio vel arengha dicti communis vel super proposita in tali
116 consilio lecta sine licentia dicti vicarii solvat vice qualibet summarie quinque soldos denariorum

Quod macellarii non faciant turpitudinem nec alias alia persona in plateis etc. Rubrica lxxxvij

117 Item statuimus et ordinamus quod macellarii aut aliqua alia persona non audeat
quovis modo facere ponere aut proicere aliquam turpitudinem immunditiam
vel sucidam in viis vel plateis dicti castri vel prope domum castrum aut prope
Ecclesiam sancti Johannis per duas perticas ad penam quinque soldorum denariorum pro qualibet vice

De laboratoribus et coptimatoribus Rubrica lxxxviij

Item statuimus et ordinamus quod laboratores et coptimarii terrarum et possessionum
118 cuiuscumque forensis fructus earum possessionum retinere debeant et nemini dare
restituere vel consignare debeant aut permictere reportari vel accipi per aliquam
personam cum licentia vel sine licentia curie dicti castri nisi prius soluti fuerint omnes
et singule dative et colte per dictum commune tali forensi imposite et nisi prius
de omnibus et singulis dativis et coltis tali forensi contingentibus dicto communi
apparuerit satisfactum atque solutum. Si quis vero in premissis aut aliquod
predictorum contrafecerit condempnetur in decem libris denariorum vice qualibet qua contrafecerit. Et nichilhominus
tales laboratores incole coptimarii et coloni terrarum et possessionum forensium
ad solutionem omnium et singularum dativarum et coltarum dicto communi sint primitus obligati.
Et ad solvendum eas possint et debeant per castellanum predictum artari summarie cohiberi
et ipsas solvere teneantur. Et hoc capitulum sit precisum et ut ad notitiam singulorum
deveniant publice banniantur.

Quod minor xiiij annis puniatur in media pena Rubrica lxxxix

Item statuimus et ordinamus quod minor quatuordecim annis si quod maleficium vel
119 delictum commiserit puniatur in medietate pene qua puniretur si esset
maior. Sed si dampnum dederit in blado leguminibus orto fructibus arborum
alterius vel hiis similibus solvat penam institutam dicti communis contentam de premissis
minoritate aliqua non obstante

Quod quilibet teneatur solvere dativam — Rubrica lxxxx

Item statuimus et ordinamus quod collam atque dativam qualibet tam impositam
120 actenus quam etiam per commune predictum imposterum imponendam omnes ac singuli tam
terrigene quam forenses in dicto castro vel eius districtu terras vel possessiones aut aliam
rem habentes secundum catastum et librum catasti dicti communis teneantur et debeant
camerario dicti communis pro ipso communi recipienti dare ac solvere cum effectu secundum distributionem
factam de ipsa dativa vel colta pro parte sibi contingente infra terminum in bannimento
de tali dativa seu colta solvenda facto vel fiendo ex parte curie dicti castri
ad penam quarti pluris ac et dupli pluris. Si talem dativam vel collam
non solverit infra unum mensem post decursum temporis et terminum dicti bannimenti
et postquam inciderit penam quarti pluris ut supra est expressum.
De quibus penis et aliarum qualibet sic decursis quod tales non solventes

executio fiat et fieri debeat per vicarium dicti castri una et simul cum simplici
exactione datie ut collecte. Contra quos non solventes ut dictum est executio
fieri possit et debeat per vicarium dicti castri in persona bestiis terris arboribus
et rebus aliis quibuscumque ipsorum et cuiuslibet eorum et personis constringendo bestias
et res alias auferendo arbores incidendo et alias novitates nocivas et
gravamina faciendo in rebus bonis et possessionibus talium non solventium. Que
executio dicti castri predictis exequendis datiis et collectis videbitur ne
ipse datie aut ipsorum aliquis remaneant in discussione. Cuius terras
possessiones silvas prata nemora et ortos singulos in dicto districtu positos et
existentes quascumque sint personarum statutarii voluerunt et decreverunt
commune fore et pro pecunia feudaria et obligata cum predicto predatiis et collectis
omnibus predictum comune impositis et imponendis communis predicti causa persolvendis.
Que onera omnia predictis rebus et ipsorum cuilibet commune prout exactur
imposuerunt prout et sicut ordinatum impositum ac deliberatum fuit
per consilium dicti castri. Et omnes et singule que imponentur per commune
predictum quacumque occasione ac debito imponi et exigi debeant per libram extimatam
catastri dicti communis exceptis extimationibus debitis singulis annis comunis etc.

Quod vicarius diffiniat processus — Ca. lxxxxi

121 Item statuimus et ordinamus quod vicarius et curia dicti castri et quilibet ipsorum
teneatur et debeat diffinire et terminare omnes processus pendentes processionis
ipsius infra duos menses post introitum sui officii et teneatur exequi et
executionem facere de omnibus et singulis datiis et condepnationibus temporis sui
per suorum processorum vinculo iuris. Et camerarius dicti communis teneatur et debeat
retinere penes se de salario vicarii decem libras denariorum et eidem non dare
nisi prius facta executione de omnibus et singulis condepnationibus temporis sui earundem.

Quod quilibet habens arbore super viam teneatur ipsam incidere x pedibus alto — Ca. lxxxxii

122 Item statuimus et ordinamus quod arborem pendentem super viam seu possessionem alterius
aut ramos ipsius ille cuius est arbor incidere debeat decem pedibus in altum
infra octo dies postquam sibi mandatum fuerit per vicarium dicti castri ad penam viginti
soldorum denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet vice. Et nichilhominus incidere debeat
super dictos. Siquis et pergulam aliquam de una parte ad aliam tendet super viam
debeat ipsam pergulam ad mandatum vicarii elevare quam si non elevaverit
liceat cuilibet ipsam incidere sine pena. Et idem modus fiat in arboribus
impedimentum prestantibus transeuntibus per viam. Spinas vero et sepem pendentes
super possessiones ut foveam aliam liceat domino possessionis et fovee desuper dictas incidere

quantum pendet super possessionem aut eius foveam sine pena. Et quicumque
habet seu habuerit aliquam arborem in possessione alterius teneatur et debeat ipsam vendere
domino talis possessionis si eam emere voluerit pro iusto pretio dicendo declarando et nominando
per duos vicinos eligendos per ipsas partes spectantes ad premissa ad penam xl solidorum denariorum
pro quolibet contrafaciente et qualibet vice Et curia debeat ipsas partes cogere ad
observandum predicta omnia et singula vinculo iuramenti

Quod non laboretur possessio forensis ubi erit arbor super
viam et noluerit incidere alto octo pedibus — Ca. lxxxxiii

Item statuimus et ordinamus quod arborem pendentem super viam aliquam seu possessionem
123 alterius in territorio dicti castri siquis non subiectus foro ac iurisdictioni dicti comunis
habuerit et ipsam per octo pedes in altum incidere noluerit possessionem in qua talis arbor
existeret nemo de dicto castro laborare quovis modo presumat ad penam quadraginta
soldorum denariorum pro quolibet et vice qualibet Et siquis dampnum dederit in eadem
ad penam aliquam nullatenus teneatur

Quod vie in dicto castro remaneant et terminentur — Ca. lxxxxiiii

Item statuimus et ordinamus quod vie omnes et singule que sunt intus in castro predicto
terminentur et terminentur ita et taliter quod clare large et aperte maneant
prout fuerunt ordinate tempore constructoris dicti castri. Quas vias aut platheas
aliqua nulla persona occupare apprehendere vel impedire seu ingomberare
presumat in totum vel in partem aliquo ingomberamento aut porsellum aliquod
124 facere vel habere super ipsis viis aut platheis aliqua in aliqua parte seu loco dicti
castri intus quod porsellum etiam non sit admensuratum, ab pedum ad pedem porrigere seu
porsellum aut plantones extendere extra murum vel muros domus ultra tres
pedes ad pedem porrigere a domus exterioris facie mensurando Et siquis contrafecerit
quolibet in premissis aut aliquo predictorum in decem libris denariorum vice qualibet puniatur
Et nichilhominus quod fecerit retinuerit seu habuerit contra formam predictam debeat
in mensem unum post approbationem et publicationem statutorum predictorum
removere ac elevare ad penam predictam infra quem mensem presens capitulum
statuti publicabitur ut ad notitiam deveniat singulorum. Quo quidem
mense decurso vicarius dicti castri teneatur vinculo iuramenti inquirere de predictis
liceat tamen cuilibet in dictis viis habere lapides arenam lignum pro domibus edificandis
et construendis et alia necessaria pro predictis dumodo domus viam non audeat impedire
cursus aquarum ad classos stratarum comunis currentes et nullam turpitudinem facere
et maxime litamus retinere non possit ultra tres dies pena decem soldorum denariorum

Quod siquod capitulum loqueretur contra honorem sancte
matris ecclesie habeatur pro irrito et casso — Ca. lxxxxv

Item statuimus et ordinamus quod siquod capitulum statuti loquens quodam modo
nota contra honorem sancte matris ecclesie aut rectoris ducatus Spoleti in presenti volumine
reperiretur capitulum non valeat nec teneat ullo modo. Sed ipso iure
sit cassum irritum cancellatum et nullum in qualibet parte
125 sui Et pro casso cancellato et nullo ab omnibus penitus habeatur

Qd vic̃ nõ postulet ult̃ suum salar · R/ lxxxxvi

Item statuim̃ et ordinam̃ q vicarius dc̃i cast̃ nõ petat nec petere
1126 faciat q de bonis cois dc̃i cast̃ aliquid ultra ordinatum sibi salarium
concedatur ut detur ad penam vigin. libr den̄ cuius pen medietas sit dn̄i
rectoris ducatus et alia medietas sit cois pdc̃i Et quilibet possit
accusare contrafacientes in pdc̃is de cumpliare et arare et banoz habeat ac hre
debeat quartam partem

De Ambaxiata mittenda ad petit alicuius
vadat expēs petentis | R/ lxxxxvii

Item statuim̃ et ordinam̃ q ambaxiata ad aliquem locum mittendam
1127 ex pte in̄ cois siquis petierit in consilio narrato negotio si consilio
videbitur convenire detur et dari possit expensis petentis tm̃ et nõ
expensis cois et omes ac singli ambaxiatores totaliter destinandi
iurent ad scã dei evangelia nullam aliam ambaxiatam facere nisi solum
eis impositam per consilium et vicarium dc̃i cast̃

De salario ambaxiatoz qui pro parte cois
mittuntur | R/ lxxxxviii

Item statuim̃ et ordinam̃ q ambaxiator qui fuerit missus pro cois
pdc̃i p aliqua ambaxiata facienda ad aliquem locum si usque ad montem
falconem sanum ut ad alium locum tantum longue ut ultra hat a cam̃
cois de bonis dc̃i cois p die qualibet octo soldos, Si vero iverit ad collem
1128 marchionem castruccialis ut tantum longue hat p die qualibet quatuor s
et nõ ultra Et dictum salarium ambaxiatoris sit tantummo in districtionibus huius
ac iustis pdc̃is cam̃ dc̃i cois de pecunia dc̃i cois solvere possit ac et
tenetur, Et quicumque fuerit positus et electus ad aliquam ambaxiatam
dc̃i cois faciendam et ipsam recusaverit facere aut nõ fecerit in terminum
sibi datum p vicarium dc̃i cast̃ solvat vice qualibet . xx . s den̄ Et
ambaxiatam huiusmodi facere tenetur nisi evidenti legitima et iusta
fuerit causa excusatus

Qd vicarius teneatur dimittere unam rotellam R/ lxxxxix

Item statuim̃ et ordinam̃ q vicarius sive rector dc̃i cast̃ qui p tempore fuerit
1129 incipiendo a die publicationis sive confirmationis dc̃oz statutoz q in fine
sui officii sex mensium teneatur et debeat dimictere ac consignare in coi
pdc̃o unam rotellam valoris et extimationis trecentum introitiuoz
Et nullo mõ dc̃us vicarius valeat dimictere aliquam quantitatem pecunie
p dc̃a rotella nisi evidenti et iusta fuerit causa excusatus, Et si dc̃us vicarius
fuerit negligens in assignando dc̃am rotellam, Cam̃ dc̃i cois teneatur et debeat
retinere apud se de salario dc̃i vicarii quinque libr den̄. Et si dc̃us cam̃
fuerit negligens in retinendo dc̃as quinque libr den̄. per vicarium novum
dc̃i cast̃ condepnetur dc̃o coi in decem libr den̄

15v

Quod viarius teneatur reaptari facere vias que sunt circum circa castrum predictum et extra aliis ——— C

130 Item statuimus et ordinamus quod quilibet viarius qui pro tempore fuit de mensibus martii, aprilis, maii, augusti et septembris de dictis mensibus teneatur et debeat vinculo iuramenti et ad penam decem librarum denariorum de suo proprio salario reaptare et reaptari facere infrascriptas vias videlicet viam que itur per ripam fosse dicti castri circum circa dictum castrum, viam qua itur versus botontam, viam que itur versus molennam, item viam que itur versus villam, viam qua itur versus sanctum angelum, viam qua itur versus fontem dicti castri. Et ipsas vias reparari ac foveas que sunt super dictas vias evacuari facere ac teneri facere ita et taliter quod quilibet possit ire per dictas vias libere et expedite sine aliquo impedimento

Margin: Quod viarius debeat [illegible] sui officii [illegible] viam

Quod si questio esset inter aliquos occasione alicuius cursus aque quod videatur per duos homines ad petitionem petentis ponendos ——— CI

131 Item statuimus et ordinamus quod si aliqua questio esset vel verteretur inter aliquos de sancto Johanne et eius districtu occasione alicuius cursus aque ad petitionem petentis per consilium dicti communis supradicti eligantur duo homines qui ipsam aquam dirigant per locum minus dapnosum

Margin: De cursu aque

Quod nulla persona habeat vel habere debeat ante domum suam letamen extractum de stabulo ultra tres dies ——— CII

132 Item statuimus et ordinamus quod nulla persona de dicto castro audeat vel presumat retinere vel habere in viis publicis ante domum suam letamen extractum de stabulo ultra tres dies ad penam decem soldorum denariorum pro quolibet contrafaciente et vice qualibet. Et quilibet etiam teneatur et debeat expurgare et mundare ante domum suam ad mandatum curie dicti castri quando curie dicte curie videbitur et placebit ad penam quinque soldorum denariorum pro quolibet contrafaciente et vice qualibet sumarie

Margin: Quod nullus [illegible] [illegible] letamen ante domum suam [illegible]

133 Item statuimus et ordinamus [illegible] [illegible] possit [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] in dicto [illegible]

Margin: [illegible] fieri facit

134 Item statuimus et ordinamus [illegible] [illegible] qui [illegible] sunt [illegible] [illegible] facere [illegible] [illegible] sunt

Tertius

Item statuimus et ordinamus quod Civilia Judicia et Civiles questiones
et cause isto modo fiant ac super eis procedatur modo et ordine sub
notatis. Videlicet quod actor faciat citari reum per baiulum dicti comunis quod certo
termino in citatione contento Coram curia supradicta dicto actori de iure venire debeat
responsurus. qui reus si personaliter citatus fuerit teneatur in termino
citationis comparere responsurus suo actori. et sufficiat una citatio
et si fuerit per eadem die. Si vero non personaliter citatus fuerit reus debeat
bis citari diversis diebus vel una die post alteram. et sufficiant due
citationes. Et si talis citatus comparuerit sibi libellum offerri petierit
actor sibi libellum offerre teneatur. Si causa fuerit a x libris
supra vel a quantitatem et summam offerre libellum actor nullatenus
teneatur. In qua quidem oblatione libelli detur reo per curiam dicti castri
terminus quinque dierum utilium ad deliberandum opponendum et respondendum
quidquid voluerit super ipso libello. Quo termino elapso ad petitionem
cuiuslibet partis petentis ad contestationem litis super ipso libello procedatur
et causa penitus procedatur. nisi exceptio contra ipsum libellum opposita
dictum libellum impediret et obstaret taliter quod super ipso libello
non esset penitus procedendum. In qua lite contestata si fieret detur per
supradictam curiam partibus terminus quindecim dierum utilium ad probandum
obstendendum et docendum de iure suo quidquid voluerit et potuerit
et in publicatione testium receptorum vel dictorum detur terminus v. dierum
utilium ad recipiendum copiam actorum dicendum et opponendum
ac reprobandum contra testes eorum et dicta et totum processum et quidquid
voluerit quo termino elapso prout iustum fuerit ad diffinitivam sententiam
procedatur. Si vero actor non comparuerit in termino predicto super libello ad
respondendum et deliberandum absolvatur reus ab instantia Juditii.
Si autem reus non comparuerit in termino dato ut supra et non opposuerit
in termino predicto actore accusante contumaciam contra reum procedatur
tamquam contra contumacem ad petitionem actoris ad extimandum vel ad
dationem tenute quantitatis petite ut extimetur prius. Et si actor
voluerit contra suum reum ad extimandum procedere extimetur reus
per curiam dicti castri ipsi actori in quantitate petita ac in dampnis et
expensis. In quo extimamento terminus x. dierum assignetur ipsi reo
ad comparendum et satisfaciendum actori infra quem terminum si reus
non comparuerit sua contumacia purgabitur dicto actori pro quantitate in extimamento
contenta et dampnis et expensis remaneat obligatus. Et capi et constringi
possit personaliter per curiam dicti castri ubicumque placuerit vivo donec actor
fuerit integraliter satisfactus et habeat per eorum capturam et custodiam tres solidos.
per diem ab extimamento predicto. Si vero actor voluerit contra dictum reum
ad dationem tenute procedere procedatur per dictam curiam contra reum ad dationem
tenute de bonis dicti rei contumacis vel mobilium dupli et stabilium tripli

Et pro quantitate petita et dampnis et expensis et ipsa tenuta per baiulum dicti
castri assignetur cum termino v dierum ad comparendum et suam contumaciam
purgandum. Que tenuta si actor fuerit terrigena sit penes eum. Si
vero fuerit forensis et tenuta fuerit de re mobili debeat ipsam tenutam
recomendare penes aliquam sufficientem personam. Et si reus ipsam
tenutam non recolligerit possit actor facere primo duobus bannimentis publice
cum termino trium dierum per quolibet ipsam tenutam cum incantu cum recolligere
vendere suis creditoribus. Et si ultra quantitatem petitam vendiderit illud plus
statim restituat reo. Si vero minus reus ad solutionem faciendam actori
de residuo compellatur. Si autem actor voluerit ad dationem in solutum sibi
de tenuta et det in solutum sibi secundum extimationem fiendam per duos bonos
homines eligendos ad hoc per consilium dicti castri ad iudicetur et detur per
curiam dicti castri. Qua quidem adiudicatione facta actor rei sibi sic ad
iudicate verus efficiatur dominus et possessor. Citato tamen semel primus reo
si vult aliquid opponere contra dictam executionem tenute. Et si aliqua
tenuta data vel capta fuerit in alterius bonis quam illius contra quem preceptum
fuerit cum ipsam tenutam recepta summarie fide deposita cassare irritare
et extramictere debeat aliqua solempnitate obmissa non obstante tenuta
vero aliqua dari non possit in aliqua domo vel casaleno in dicto castro
sita vel porta. Et si daretur non valeat ipso iure.

De eo confitenti debitum Rª

Item statuimus et ordinamus quod confitenti sponte in iudicio debitum aliquod
seu rem aliquam quam quis alicui dare vel solvere deberet si libera confessio
facta fuerit curia precipiat quod infra tres dies proximos actori satisfaciat cum effectu.
Si fuerit a [illegible] infra et usque in [illegible] et infra dictos tres dies non solverit
cogatur per curiam ad dictam solutionem faciendam donec actori fuerit satisfactum.
Si vero fuerit a [illegible] supra precipiatur per curiam confitenti quod infra octo dies proximos
a die facti precepti computandos actori predicto satisfecisse debeat et solvisse.
Et si in confessione dicta fuerit aliqua conditio infra dictum terminum precepti
probare debeat conditionem appositam infra quem terminum si confessus non solverit
vel dictum est vel apponens non probaverit conditionem dictam procedatur contra
confitentem ad petitionem actoris ad executionem vel dationem tenute prout
superius scriptum est in contumacem. Et supradictus ordo servetur. Citato primus
semel reo si vult aliquid opponere contra executionem precepti.

De executione instrumentorum Rª

Item statuimus et ordinamus quod super debitis vero de quibus publicum instrumentum
appareat talis ordo servetur videlicet quod producto in iudicio predicto instrumento et viso per curiam
ad petitionem producentis curia ipsa precipere teneatur debitori vel suis
heredibus exequendo ipsum instrumentum et debitum et quantitatem in instrumento contentam aut
partem ipsius prout actor petierit ipsi creditori det et dare atque solvere
teneatur infra octo dies a die facti precepti in antea computandos. Salvis
iuris exceptionibus opponendis infra dictos octo dies et probandis infra alios octo dies

per subsequentes vel falsitatis solutionis quietationis et pacti et qualibet
earumdem et non aliis quibuscumque exceptionibus aut unam aliam non opponens et si
opponens non probaverit vel non satisfecerit creditori ut dictum est predictum potestas
dictum debitorem ac eius heredes ad petitionem dicti creditoris eo modo et sic
ipse creditor postulaverit constringendo et cogendo ipsum debitorem et eius
heredes realiter et personaliter usque ad solutionem et satisfactionem debitoris. Citato
tamen semel primo debitore predicto si vult aliquid dicere vel opponere contra
executionem talis precepti. Et idem modus fiet in omnibus et singulis
laudis testium et quibuslibet aliis contractibus in quibus esset aliquis alicui obligatus
ad aliquod dandum seu faciendum exhibitis coram suprascripto curie productis

Quod forensis cogatur primum ad petitionem
creditoris terrigene — R. ....

Item statuimus et ordinamus quod forensis qui alicui terrigene dicti castri
aliquod dandum vel solvendum teneretur constiterit per testes aut publicum
instrumentum seu confessionem ipsius forensis ad suam creditoris instantiam
petitionem ad solvendum id quod tenetur realiter et personaliter per dictum castri
curiam compellatur summarie donec dictum debitum fuerit solutum. Nisi
dederit sibi ydoneos fideiussores de iudicio sisti et iudicatum solvendo
Quibus datis debeat relaxari. Et idem modus fiet forensi contra terrigenam

Quod questiones ... inter consanguineos ... — R. ...
committantur

Item statuimus et ordinamus quod questiones et lites que verterentur
inter attinentes usque in consanguinitatis vel affinitatis gradum tertium
curia ad petitionem cuiuslibet petentis cogere debeat partes realiter et personaliter
ad ipsas causas questiones et lites promittendas et compromittendas de iure
et facto in unum vel plures per ipsas partes huiusmodi attinentes debere arbitros
et arbitratores se duxerint concordandos. Et omnes et singuli arbitri et arbitratores
a quibuscumque ad aliquam questionem diffiniendam positi et assumpti debeat
ipsam causam absumptam diffinire ac terminare infra terminum eis per curiam
assignatum ad penam solidorum .... denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet vice
ad quam diffinitionem faciendam personaliter ac realiter per curiam predictam summarie compellantur

Quod forensis ... cum aliquo terrigena ...
.... ydoneos ....

Item statuimus et ordinamus quod forensis qui aliquam causam haberet in curia
dicti castri cum aliquo terrigena si talis terrigena eum reconvenire
voluerit teneatur dare fideiussores ydoneos de iudicio sisti et
iudicatum solvendo alias non audiatur forensis Nisi terrigena
maliciose peteret fideiussores de qua malitia stet arbitrio vicarii
Et hoc locum habeat in omni causa civili et criminali

De salario ... in civilibus causis ...

Item statuimus et ordinamus quod salarium in civilibus causis a litigantibus

in hunc modum solvat videlicet camerario aut in ipso tempore sententie pronunciationis termini ut examinationis contra aliquem solvat actor iiii denarios pro libra quantitatis ut extimationis rei petite. Et idem salarium solvat in executione precepti semel videlicet in qualibet causa in qua aut lis contestatur super aliqua questione solvat quilibet partium pro salario duos denarios pro libra quantitatis ut extimationis rei petite alias processus a non solventibus modo predicto facto non valeat ipso iure. Si vero petitio summam L librarum excederet pro illo plus a L libris supra solvat salarium ad rationem duorum denariorum pro libra. Et curia predicta cogat partes ad dictum salarium solvendum remedio iuris. Verumtamen salarium solutoris fuit semel pro aliqua quantitate ut rei intra amplius in eadem causa non solvat nec solvi debeat in dependentibus ab eadem

Quod questiones decidantur per iuramentum Capitulum viii

Item statuimus et ordinamus quod partium de summa rei et causa de qua lis et questio esset inter aliquos possit una pars alteri facere aliquod preceptum ille cui fit tempore teneat suscipiendo ut deferendo iuramentum in tempore et terminum dandum et assignandum per curiam dicti castri. Qui terminus detur competens aspecto negotio et qualitate persone quod si pars non fecerit habeatur pro confesso de omnibus in petito contentis. Et quod eo tempore quo confessum procedi debeat. Et si iuratum fuerit et pars alia postmodum probare voluerit contrarium iuramenti possit probare infra octo dies post iuramentum proxime subsequentes. Que probatio summarie fieri possit secundum talem probationem premittet per curiam iuris aliquo non obstante

Quando artifices teneantur ut aliquid ab aliqua persona Capitulum viiii

Item statuimus et ordinamus quod artifex qui ratione sue artis se dixerit aliquid debere recipere ab aliquo per curiam audiatur et credatur suo iuramento prestito videlicet in quinque solidis denariorum ab inde supra cum uno teste usque in quantitatem viginti solidorum

Quod questiones xx solidorum decidantur summarie Capitulum x

Item statuimus et ordinamus quod civiles questiones et cause non excedentes summam xx solidorum inter quoscumque vertentes curia castri dicti decidere possit et valeat summarie sine strepitu et figura iudicii prout visum fuerit et videbitur convenire omnibus iure sub formalitatibus et solemnitatibus preter missio

De questionibus civilibus excedentibus summam xx s.

De divisione bonorum comunium R. xi

Item statuimus et ordinamus quod divisionem aliquorum bonorum comunium
faciend. siquis petierit curia cogat et compellat partes summarie sine litis
contestatione et aliis solempnitatibus obmissis quibuscumque, super bona comunia
inter eas dividendo ad petitionem partis petentis dummodo prius constet
ipsa bona fore comunia in quibus casibus nullum salarium a partibus huiusmodi persolvatur

De volente purgare contumaciam R. xii

Item statuimus et ordinamus quod contumaciam purgare quis volens
non audiatur nisi primo parti adverse omnes expensas
factas restituerit cum effectu, adiecto quod in quibuslibet causis
13 semper victus victori ad refectionem omnium et singulorum expensarum
legitimarum factarum in causis debeat per curiam condempnari

De salario solvendo in civilibus causis R. xiii

De sallario seu expensis solvendis ... in civilibus ...

Item statuimus et ordinamus quod pro scripturis fiendis in curia solvant
causantes salarium istud videlicet pro accusatione seu denumptione solvat accusator
duos denarios pro excusatione stipulatione, dationis fideiussionis excusationis duos
denarios pro commissione et relatione baiuli ad illum ad quem petitur sunt duos denarios
13 pro protestatione litis et iuramento calumpnie a parte qualibet duos denarios pro quolibet
termino ille cui datur duos denarios pro quolibet articulo et positione apponente
unum denarium et ad respondentem unum denarium pro quolibet teste cum iuramento
et depositione ipsius quatuor denarios pro sententia et relatione termine sex denarios
pro bandimento duos denarios pro sententia diffinitiva duodecim denarios pro datione
in solutum duodecim denarios pro extimatione qualibet quatuor denarios pro productione
instrumenti quatuor denarios pro precepto duos denarios pro petito ad faciendum duos denarios
ad respondendum duos denarios de aliis vero scripturis solvat de similibus ad similia

Quod ius reddatur forensi R. xiiii

Item statuimus et ordinamus quod si in causis et questionibus vertentibus et que
14 verterentur in dicta curia inter terrigenam et forensem illud
ius per curiam predictam forensi fiat, et reddat huiusmodi quod terrigene
dicti castri per curiam loci unde talis esset forensis causator
predictus in iudicio redderetur.

Quod quis possit allegare absentiam pro se [illegible] xv

Item statuimus et ordinamus quod absentiam pro absente in civilibus et criminalibus causis quilibet possit et valeat proponere ac etiam rotam
15 curie allegare. Cui allegantis curia predicta terminum concedentem inspecta
persona distantia loci et qualitate negotii assignare ac statuere debeat
ad notificandum sibi absenti et ad faciendum comparere talem absentem
dummodo talis allegans corporaliter iuravit se talem absentiam maliciose
non allegare, ac locum proprium et verum in quo talem absentem
manere credit curie manifestet. Et si absens huiusmodi in termino
sic assignato non comparuit procedatur contra eum tamquam contra contumacem prout
et sicut superius exprimitur et notatur

Quod actor non comparens in termino
citatus refundat expensas reo xvi

Item statuimus et ordinamus quod actor qui aliquem in iudicio citari fecerit
si non comparuit in termino citatus ad agendum contra eum comparentem citato
16 pro dampnis et expensis passis pro dicto citatum occasione dicte citationis
eidem citato xii denarios det et solvat

Quod mulier dotata non possit succedere xvii

Item statuimus et ordinamus quod mulier dotata ab aliquo ad successionem
bonorum patris vel matris, fratris, vel sororis carnalis avi vel avie,
patrui, avunculi, amite vel matertere carnalis. Sed si heres masculus
17 pater sibi fuit deveniret ab intestato non possit in in bonis predictorum aut
alicuius eorum aliquid dicere seu petere possit nisi quod sibi relictum fuit per
publicum testamentum vel aliud instrumentum.

Quod quando moritur aliqua mulier superstite marito
bona remaneant viro aut marito xviii

Item statuimus et ordinamus quod si matrimonium inter aliquos contractum fuit
et per carnalem copulam consumatum mortua muliere nullis relictis
superstitibus aut remanentibus filiis contingerit seperetur hac vice debeat
18 vir de bonis et dote talis sue decedentis uxoris in compensationem et refec-
tionem expensarum per ipsum factarum in traductione ipsius et sub-
latione matrimonialium honorum quartam partem et matrimonium
contractum et ut predicitur consumatum intelligatur statim ad domum
sui viri uxor traducta

Q laborator alterius non sortiatur fructus sine licentia domini possessionis — R[ubri]ca xix

Item statuimus et ordinamus quod quilibet laborator cuiuslibet rei alterius quando sortientur fructus requirat dominum rei ipsius si non fuerit infra tres dies post requisitionem liceat laboratori fructus sortiri et partem suam accipere in presentia duorum testium. Et illud idem dicimus de domino rei qui debeat requirere laboratorem ad sortiendum fructus ut dictum est et contrafacientes dicto capitulo condempnentur in xx. solidos denariorum vice qualibet

De executione instrumentorum xx annis — R[ubri]ca xx

Item statuimus et ordinamus quod quicumque induxerit aliquod instrumentum mutui vel depositi vel cuiuscumque debiti conscriptum factum a xx annis ultra et ipsum instrumentum in manu dicti creditoris petierit executionem mandari in scriptis vel aliquo suo ius suum gesserit non audiatur sed in ipso presumatur ipsum esse solutum et satisfactum dummodo reus prestet sacramentum actori ipsum debitum esse satisfactum et solutum et creditor cogatur ad faciendum sibi quietationem de quo sibi petierit ad voluntatem et petitionem rei. Et predictum locum habeat in mutuis et depositis et non instrumentis dotalibus et his similibus et quicumque apparuerit possedisse aliquam rem mobilem seu stabilem per spatium xx. annorum bona fide cum titulo presentes parte ut scientes et contradicentes talis res sit possessa sit prescripta et prescripta habeatur

Quartus liber super dampnis datis — R[ubri]ca prima

Statuta dampnorum datorum

Licet rusticorum dampna dantium conditio sit perversa et ne de ipsorum proterva malitia valeant gloriari sed debita pena puniri et ne de ipsorum bona illesa remaneant ab illis et fructus ipsorum possessorum recolligere possint sine aliquo impedimento et ut magis subveniant bonis ut iuris est ideo

De bestiis dampnum dantibus in possessionibus — R[ubri]ca ii

Statuimus et ordinamus quod siqua bestia bovina asinina equina mulina dampnum dederit in possessionibus solvat patronus dicte bestie vice qualibet bolonenos duos. Sive aliquis dictarum bestiarum dampnum dederit in orto groco aut campo alterius solvat eius patronus vice qualibet quinque soldos denariorum. Si aut aliquis bestiarum dictarum dampnum dederit in blado legumine vel lino alterius solvat eius patronus vice qualibet [illegible] denarios. Volentes pullitros cum bestiis aliis copulatis pro qualibet aut alia bestia pecudum dampnum dante in possessionibus solvat eius patronus vice qualibet sex denarios pro marta qualibet quinque soldos et marta pecudum intelligatur de sex pecudibus. Et ab inde supra si non dampnum dederit in orto groco campo blado leguminum seu lino solvat tres denarios pro marta vero tres soldos. Sive aliqua

Et dampnum datum [illegible] possessionibus alterius [illegible]

bestia dapnum dederit in separali maso solvat eius patronus vice qualibet quinque soldos den. Et totidem pro qualibet mecta pecudum. Si fuerit pro magesem in fussam duodecim den. Si aut in glande in terra facente solvat patronus dictarum bestiarum pro qualibet bestia grossa et qualibet mecta pecudum duos soldos den. Et pro qualibet pecude quatuor den.

De dapno dato in [illegible] orto alterius Cap. ii

Item statuimus et ordinamus quod in orto alterius Siqua persona dapnum dederit de die solvat decem soldos. Si vero de nocte quadraginta soldos den. Si aut de fructibus alterius in arbore sedentibus aliqua persona colligerit de die solvat duos soldos de nocte solvat [illegible] soldos den. Si vero colligerit de fructibus hiis inter iacentibus in terram solvat vice qualibet sex den.

De dapno dato in [illegible] — Cap. iii

Item statuimus et ordinamus quod Siquis de paulis alterius uvas de die colligerit solvat vice qualibet decem soldos den. Si de nocte in centum soldis vice qualibet puniatur

De dapno dato [illegible] in blad. alterius Cap. iiii

Item statuimus et ordinamus quod in blado lino legumini et campa Siquis pecus dapnum dederit solvat vice qualibet tres soldos den. Si in faciend cappellum in blado alterius quis dapnum intulerit solvat quinque soldos den. Siquis aut erbam fecerit in aliquis pratorum a kalendis mensis maii in antea solvat tres soldos den. Si aut quis meterit bladum legumen ferraginam aut erbam alterius studiose pro bestiis seminatam solvat vice qualibet decem soldos den. Siquis aut in aliquis pratorum dapnum de nocte intulerit in decem soldis den. similiter puniatur Et quicumque pro possessionem bladatam alterius cum bestiis [illegible] fuerit solvat quinque soldos den. Si vero sine bestia vel bestiis duodecim den. solvere teneatur

De accusationibus et denunptiationibus faciendis Cap. v

Item statuimus et ordinamus quod Siqua denunptiatio vel accusatio facta fuerit per aliquam personam coram curia dicti castri de aliquo dapno sibi dato aut [illegible] pecus vel cum bestiis in bladis arboribus fructibus suis et eius accusator esse verum iuraverit de tali denunptiatione vel accusatione quod accusatum sive denunptiatum pro suspectum [illegible] contra fiat et fieri debeat et stetur et credatur sacramento accusantis

de visu usque in quantitatem decem soldorum denariorum. Et ab inde supra cum
dicto unius testis de visu probantis accusantem cuilibet stetur et credatur
plenarie in et de omnibus et singulis dampnis datis in quibus dictum
unius testis probantis de visu pretextu sufficiat et probationem et ad
testationem legitimam et plenam habeat

De emendatione fienda in dampno dato [illegible] vi

Item statuimus et ordinamus quod dampna data singula prout ut cum
bestiis per ipsa dampnum dantes ac patronos bestiarum dampnum dantium
debeant emendari cuilibet dampnum passo in duplum eius quod solvit
vel precium huiusmodi dati dampni Et si dampnum datum dictum estimatum
seu quantitatem excedet per duos proximiores vicinos illius loci in quo
dampnum huiusmodi datum foret debeat estimari. Et secundum eorum
estimationem ac declarationem de tali dampno facta ipsum dampnum
debeat plenius emendari

De bestiis [illegible] supra sepulturas — [illegible] vii

[illegible] ut supplituras [illegible] bestiis

Item statuimus et ordinamus quod per cimiteria ut supulturas siquis
porchus iverit solvat eius patronus vice qualibet decem soldos
denariorum. Si aliquis alia bestia grossa ut minuta penadum quinque soldos
Et custodes predicti vinculo iuramenti tenentur accusare omnes et
singulos contrafacientes et habeant banorum huiusmodi dictum quartum partem

De incisione arborum domesticarum [illegible] viii

Item statuimus et ordinamus quod arborum domesticarum ramos siquis
inciserit solvat pro ramo quolibet quinque soldos denariorum. Si vero ramum
arboris silvestris quis inciserit tres soldos. Si forscham
aliquam inciserit aut avulserit pro qualibet forscha duodecim denarios
Si quis aut alterius sepem inciserit aut folia arborum fecerit — dampnum in sepe
seu exfrondaverit aut clusimen aut spinatum alterius
exportaverit solvat tres soldos denariorum. Et siquis paleas
sarmenta surchalia seu lingna alterius ut hiis similia
abstulerit ut exportaverit solvat vice qualibet decem soldos denariorum

20v

Qd nemo portet figiatam — cap. viiij

Item statuimus et ordinamus quod figiatam aliquam a kal. mensis augusti usque ad medium mensis octobris nemo portare debeat ad penam duorum soldorum den. Et quilibet possit contrafacientes denuptiare et accusare et habeat medietatem pene. Et custodes possint denuptiare. Nichilhominus debeat et habeat quartam partem omnium bannorum

De dapno dato in terra bannita cap. viiij x

Item statuimus et ordinamus quod intra terram bannitam excepto ... si quis dapnum dederit personaliter vel cum bestiis solvat vice qualibet et pro qualibet bestia ~~bolon.~~ grossum unum ... volentes terram bladatam banniri non debere nec posse aliquam in qua non steterit arbores domestice vel silvestres ~~et~~ exceptis perendibus quod solvant pro qualibet peru de soldos unum

+

Et Ego Jacobus olim Cecchi de podio domini de Cassia Imperiali
auctoritate notarius et Judex ordinarius et nunc notarius et officialis dictorum statutorum
pro ipsis statutis condendis scribendum positus et electus correctioni renovationi
et publicationi ipsorum presens fui et ea omnia manu ipsorum statutorum rogatus
scribere scripsi et publicavi signumque meum apposui in testimonium veritatis.

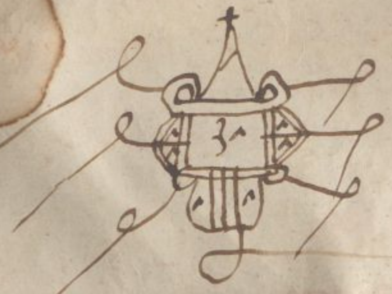

21v

In nomine domini nostri yhesu xpi amen. Hec est Tabula statutorum totius castri Nobilis et pretiosi ac probitate pleni de [illegible] Spoletane diocesis facta scripta et compillata per me Nicolaum [illegible] de Spello vicarium dicti castri pro [illegible] domino Amoroctto Coldalmanno Castellano arcis Spoleti [illegible] Gubernatore Rectore ac domino nostro dicti castri, [illegible] pro [illegible] Civitate Spoleti, pro sacrosancta Romana ecclesia et domino nostro papa Eugenio divina providentia papa quarto sub anno domini mccccxliiii indictione septima ad reperiendum singula statuta sive statutorum capitula necessario et opportuno tempore in occurrendis casibus ut plurimum qui accidunt in administratione officiorum et primo

Primus Liber de regimine dicti Castri et Electione vicarii dicti castri et quo eligatur cap. i

De Electione decem hominum debentium [illegible] vicarii dicti castri — cap. i
De Electionibus trium hominum super [illegible] — cap. ii
De Electione iiii°r hominum super [illegible] — cap. iii
De Electione massarii [illegible] —
De Electione Sindici totius — cap. v
De Cassatione aliorum [illegible] statutorum — cap. vi
De Volentibus studere in sciencia gramaticali — cap. vii
De [illegible] recolligendis — cap. viii
De Renovatione statutorum — cap. ix
Quod vicarius non valeat [illegible] — cap. x
Quod [illegible] statuti debeant declarari — cap. xi
De arbitrio vicarii in pena imponenda — cap. xii
De mensuratione bladi [illegible] — cap. xiii
De proposito [illegible] et deliberandis in consilio et qualiter [illegible] — cap. xiiii
De platea vie et bona totius [illegible] — cap. xv
Quod [illegible] tractatur de factis aliorum in consilio non debeat [illegible] — cap. xvi
De [illegible] totius offitio — cap. xvii
De fideiussore dando [illegible] — cap. xviii
De [illegible] — cap. xix
Quod nullus [illegible] debeat comodare aliquid alicui adolescenti — cap. xx
De [illegible] — cap. xxi
Quod fideiussor non teneatur de debito post duos annos [illegible] — cap. xxii
De Clerico volenti [illegible] — cap. xxiii
De pena vendentis aliquam domum alicui forensi — cap.

Sextus liber de malefitiis

De pena blasfemantis deum etc. — Rª j
De instrumentis custodiendis — Rª ij
De pena percutientis aliquem cum armis et sine — Rª iij
De pena facientis rissam vel rumorem — Rª iiij
De pena contempnentis rectores — Rª v
De consilio dando per rectore — Rª vj
De pena euntis ad locum prohibitum — Rª vij
De pena vendentis rem litigiosam — Rª viij
De pena percutientis vacha aliena — Rª ix
De pena accipientis bladum alterius — Rª x
De pena auferentis pullos — Rª xj
De pena dicentis malum dicto vel facto — Rª xij
De pena [illegible] de bonis suis — Rª xiij
De accusa facta a filio familias — Rª xiiij
De pena mutantis viam — Rª xv
De pena plantantis arborem iuxta fines — Rª xvj
De pena accusantis aliquem de falso — Rª xvij
De pena euntis per possessionem alienam — Rª xviij
De probatione furti — Rª xix
De facientibus aliquod malum et absque — Rª xx
De forensi facienti iniuriam alicui de dicto castro — Rª xxj
De proditoribus — Rª xxij
De pena currentis ad rumorem — Rª xxiij
De pena cognoscentis carnaliter aliquam mulierem — Rª xxiiij
De pena ~~querelantis de aliquo termino et possessione vicini~~ — Rª xxv
~~Pectus tener at legatis~~ — Rª xxvj
De pena canis dampnum dantis — Rª xxvij
Arbor impediens aratrum in via debeat extrai — Rª ead
De aperiente foveam vel viam — Rª xxviiij
~~[illegible] festum sancti angeli~~ — Rª xxx
De pena facientis insultum ad domum alicuius — Rª xxxj
De evaginantibus arma — Rª xxxij
De pena percutientis alicuius capitulum [illegible] — Rª xxxiij
De pena capientis aliquem per personam vel pannos — Rª xxxiiij
De urbis iniuriosis — Rª xxxv
De pena auferentis alicui aliquid per vim et violentiam — Rª xxxvj
De pena comburentis domum vel capanam — Rª xxxvij
De pena incidentis arborem domesticam seu silvestrem — Rª xxxviij
De pena facientis falsum testimonium — Rª xxxviiij
Vicarius possit procedere in malefitiis — Rª xxxix
Minoris xiiij anno possit in iudicio comparere — Rª xl
Nullus recipiat exbanditos — Rª xlj
Non possit procedi super malo comisso in tergiversos — Rª xlij
Pene maleficiorum commissorum certis locis duplicentur — Rª xliij
De basio committentis malum — Rª xliiij

22v

D[e] brachio parte hominis in effensio	[illegible]	x[illegible]
D[e] prestante [illegible] [illegible] [illegible]	[illegible]	[illegible]
Q[uod] non possit quis cogi ad aliquod maleficium confitendum sine [illegible] testibus	[illegible]	x[illegible]
D[e] pena committentis maleficium vel offensionem contra [illegible] familia	[illegible]	[illegible]
D[e] pena committentis aliquod maleficium tempore alicuius offitii gesti	[illegible]	[illegible]
D[e] furibus et incantatoribus et aliis malefactoribus	c.	l
D[e] homicidiis et assistentibus ipsos	c.	li
Q[uod] procedatur de similibus ad similia	c.	lii
D[e] pena ludentium ad ludum prohibitum	c.	liii
D[e] pena [illegible] [illegible] [illegible] pauliandam [illegible]	c.	liiii
D[e] pena facientium turpitudinem in aliquam ecclesiam vel [illegible]	c.	lv
D[e] [illegible] [illegible]	c.	lvi
D[e] claudendo [illegible]	c.	lvii
D[e] non [illegible] de parte alia	c.	lviii
Q[uod] quilibet teneat [illegible] ad rumore	c.	lviiii
D[e] pena [illegible] viam vel fossatum de loco suo	c.	lx
Q[uod] nulla persona se opponat contra [illegible]	c.	lxi
Si quod maleficium committeretur [illegible]		lxii
Q[uod] insultans non puniatur de insultu si alia mala [illegible] tempore insultus	c.	lxiii
D[e] citatis faciendis [illegible]	c.	lxiiii
Q[uod] forenses [illegible]	c.	lxv
Q[uod] electus ad aliquod offitium teneatur acceptare	c.	lxvi
Q[uod] non fiat [illegible] ad [illegible] [illegible]	c.	lxvii
D[e] non murmurando et altanore loquendo contra [illegible]	c.	lxviii
Q[uod] non fiat ingombramentum in viis [illegible] [illegible]	c.	lxx
Q[uod] non petatur debitum tam solutum	c.	lxxi
Q[uod] quilibet habeat ortum	c.	lxxii
D[e] professo existente super viam [illegible]	c.	lxxiii
Q[uod] aqua [illegible] aliqua viam [illegible]	c.	lxxiiii
Q[uod] mulieres non eant filando quando vadunt per [illegible]	c.	lxxv
D[e] non faciendo [illegible]	c.	lxxvi
Q[uod] quilibet possit ire ad sua [illegible] per [illegible] per breviorem viam	c.	lxxvii
Q[uod] nullus ducat aquam [illegible] [illegible] [illegible] si non [illegible]	c.	lxxviii
Q[uod] quilibet [illegible] [illegible] [illegible]	c.	lxxviiii
Q[uod] mulieres non vadant ad furnum	c.	lxxx
Q[uod] asportetur de [illegible] [illegible] [illegible]	c.	lxxxi
Q[uod] pergamus [illegible] [illegible]	c.	
Q[uod] forenses custodiant [illegible] vel [illegible]	c.	lxxxii
Q[uod] custodiantur [illegible] de post vesperos	c.	lxxxiii
Contra terrarios	c.	lxxxv
Q[uod] [illegible] [illegible] ad [illegible]	c.	lxxxvi
Q[uod] [illegible] non [illegible]	c.	lxxxvii
Q[uod] [illegible] non faciant turpitudinem [illegible]	c.	lxxxviii
D[e] laboratoribus [illegible]	c.	lxxxix
Q[uod] [illegible] [illegible]	c.	lxxxx
Q[uod] quilibet [illegible]	c.	lxxxxi
Q[uod] [illegible] [illegible] processus	c.	lxxxxii
Q[uod] quilibet [illegible] arbore super viam [illegible]	c.	lxxxxiii
Q[uod] non laboretur [illegible] [illegible]	c.	lxxxxiiii
Q[uod] vie [illegible] [illegible]	c.	lxxxxv
Q[uod] [illegible] loquatur [illegible]	c.	lxxxxvi
Q[uod] [illegible] non postulet [illegible] salarium	c.	lxxxxvii
Q[uod] ambaxiata [illegible] ad [illegible]	c.	lxxxxviii
D[e] salario ambaxiatorum [illegible]	c.	lxxxxviiii
Q[uod] [illegible]	c.	C
Q[uod] [illegible] [illegible]	c.	Ci
Q[uod] [illegible] [illegible]	c.	Cii
Q[uod] nulla persona habeat [illegible] [illegible]	c.	

Tertius liber causarum civilium

Quo[modo] causas questiones conveniantur — rub. j
De bonis gestione debitorum — rub. ij
De executione instrumentorum — rub. iij
Quod forenses cogantur firmare de iure ad peticionem actoris terrigene — rub. iiij
Quod questiones inter consanguineos committantur — rub. v
Quod forenses volentes querere terrigenis det fideiussores — rub. vj
De salario solvendo [illegible] — rub. vij
Quod questiones decidantur per iuramentum — rub. viij
Quando artifices debeant habere aliquid ab alio pro — rub. viiij
Quod questiones agrorum sine [illegible] decidantur summarie — rub. x
De divisione bonorum comunium — rub. xj
De volente compurgar germanas — rub. xij
De salario solvendo in civilibus causis — rub. xiij
Quod non reddatur forensi — rub. xiiij
Quod possit allegare ab [illegible] pro absente — rub. xv
Quod actor non comparens in termino citatus teneatur refundere expensas reo — rub. xvj
Quod mulier dotata non possit succedere — rub. xvij
Quod quando moritur alicui multis bonis relicta remaneant agnato superstiti — rub. xviij
Quod laborator alterius non fortiatur fructus sine licentia domini possessionis — rub. xix
De executione instrumentorum ax. anno [illegible] — rub. xx

Quartus liber dampnorum datorum

De bestiis dampnum dantibus in pergulis — rub. prima
De dampno dato in orto alieno — rub. ij
De dampno dato per [illegible] in pergulis — rub. iij
De dampno dato per [illegible] in blado alieno — rub. iiij
De accusatoribus et dampnificatoribus sciendis — rub. v
De emmendis faciendis in dampno dato — rub. vj
De bestiis venientibus super sepulturas — rub. vij
De incisione arborum domesticarum — rub. viij
Quod nemo possit fugare [illegible] — rub. viiij
De dampno dato in terra laborata — rub. x

Deo gratias · Amen ·

13

256

In dei nomine Amen. Hec sunt quedam statuta sive reforma
tiones noviter facta condita et ordinata per egregios et potentes
viros pastitium dominici Baptistam Nannis Raynerium
francisci Johannem castelli honofrium petri et Jacobum
pauoli duos suprastites et offitiales comunis et hominum castri Sa
ncti Johannis dioc. spoletane una cum egregiis et prudentibus
viris ser Baptista Evangeliste paulucio Antonii Nicolao fo
rmorroni Marino petri pastitio francisci et Martino Ni
nami statutariis dicti castro positis electis nominatis et depu
tatis per supradictos duos suprastites ex arbitrio auctoritate potestate et ba
ylia eysdem concessis et attributis per magnificum consilium
regimen comunis et hominum predicti castri tempore vicariatus et re
giminis egregii viri ser ladomi ser Andree de Fanniceto vicarii
et offitialis presentis comunis pro semestri ad renovationem correctionem
cassationem diminutionem et adiunctionem dictorum statutorum
sive reformationum. Que quidem statuta sive reformationes
per supradictos duos suprastites una cum supradictis statutariis facta fuerunt
et sunt ad honorem laudem et reverentiam ac devotionem omni
potentis dei eiusque gloriosissime virginis alme Marie et beatorum
apostolorum petri et pauli ac beati Johannis Baptiste advocati protectoris
et defensoris dicti comunis et populi eiusdem ac sacrosancte romane
ecclesie et summi pontificis domini nostri pape ac magnifici et illustris domini
B. pieri de piccolominibus dec. senensis dignissimi domini nostri et ar[...]
spoletani qui sub anno domini MCCCC[...] [...] [...]
tempore sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Pii divina pro
videntia pape secundi

Imprimis statuimus et ordinamus quod quilibet forensis qui dampnum de
derit personaliter aut cum bestiis in possessionibus hominum castri
Sancti Johannis et eius territorio teneatur et debeat solvere si
milem penam dicto comuni quam homines sive terrigene dicti ca
stri solverent eorum comunium

Item statuimus et ordinamus quod vicarius qui pro tempore fuit possit pro
cedere super maleficio balneato per tres dies post pluviam et non aliter
et patronus bestiarum teneatur solvere pro qualibet bestia soldum unum
et totidem pro qualibet marta pendium.

Item statuimus et ordinamus quod si aliqua persona dampnum dederit
cum bestiis in malis et piris teneatur solvere soldum unum pro qualibet
bestia et offitialis possit procedere super dictis fructibus a kalendis mensis
augusti usque ad kalendas mensis octobris et non aliter

Item statuimus et ordinamus quod quelibet mulier que peteret furnum
ad panem faciendum teneatur et debeat facere dictum panem eadem
die et hora qua ipsa teneret et tam quo non faceret non impe
diat alias mulieres subsequentes sub pena decem soldorum pro qualibet
contrafaciente

Item statuimus et ordinamus quod quelibet bestia momorderet sive de
coriaret petias in possessionibus alienis patronus dictarum bestiarum
teneatur solvere pro pena tres bon. unum pro qualibet petia et pro damno in
inferendo bononenum unum solvat pro qualibet petia

Item statuimus et ordinamus quod siqua persona aperiret aut deguasta
ret fractam sive clusimen possessionum alterius persone et earum do
mos portaret pro qualibet vice et quolibet contrafaciente solvat bon. u
num predicta pena

Item statuimus et ordinamus quod siqua persona de dicto castro teneret
porcos pro usu sue domus possit dictos porcos ducere foras ligatos per duos
menses videlicet mensem Junii et Julii et sicut porci fuerint dissoluti et
non ligati contravenientium solvat pro qualibet vice soldos decem et pro quolibet
porco et si intus castrum solvat bononenum unum

7 Item statuimus et ordinamus quod nulla persona de dicto castro vel aliunde
audeat vel presumat seminare campam seu surcum prope ripam
fovei magni dicti castri et contrafaciens solvat camerario comunis lib
ras viginti quinque denariorum nec approximat circhum circha ca
strum contra viginti quinque valeat

7 Item statuimus et ordinamus quod nulla persona audeat vel presumat proicere
seu aliquam immunditiam seu brutturam facere in foveo magno
dicti castri nisi lignamina liceat mictere et contrafaciens solvat sol
dos decem denariorum et unicuique liceat accusare et quartam partem
pene habeat et accusatorum teneatur secretum

Item cassamus et annullamus statutum loquens de volentibus studere infra
scripti positum in primo libro dictorum statutorum sub rubrica septima quod stat[um]
volumus esse nullum et cassum et nullius valoris roboris vel
momenti

Item statuimus et ordinamus quod siquis de dicto castro conduceret certam
quantitatem porcorum causa vendendi possit in territorio dicti castri
eos tenere per quindecim dies et non ultra et siquis contrafecerit solvat pro
quolibet porco et qualibet libras decem den.

porcos

Item statuimus et ordinamus quod siqua familia foret a decem et octo
personis supra que insimul habitaret et staret ad unum ignem possit
tenere porcos tres pro gubernatione et sustentatione sue domus et siquis
contrafecerit solvat vice libras decem denariorum ac et addimus et volumus
quod nulla persona audeat ut presumat scrofas fetatas in territorio dicti
sub dicta pena.

Item statuimus et ordinamus quod quilibet qui proprio sumptu habeat pro servi
entibus proprium fiendis denarios sex pro libra pro eius mercede.

Item statuimus et ordinamus quod siqua persona de dicto castro staret ad pa
tronum per annum plus aut minus et vellet addiscere aliquam artem
et foret intentus faciendi custodiam aut quis exerceret aliquod officium
et nollet facere custodias pro dicta causa teneatur solvere vice libras quinque tres
denariorum pro quolibet anno aut minimus steterit solvat pro rata et si staret
domi teneatur facere custodias prout alii et hoc non intelligantur pellis qui
accederent marenam per quindecim dies aut per unum mensem
causa lucrandi.

Item statuimus et ordinamus quod siquis de dicto castro conduceret
capras causa vendendi in territorio dicti castri possit eas tenere
per sex dies et non plus et siquis contrafecerit solvat solvat solidos viginti
quinque pro panacta et qualibet vice et intelligatur de sex capris in antea

Item statuimus et ordinamus pro bono et quieto statu et ut non venire
quod statuta super malleficiis constituta debent ne dicta maleficia vadant impu
nita et iniusta castigentur quod siquis pro futurum commisit aut fece
rit aliquod maleficium quo veniat puniendus nec ipse nec alter pro eo
audeat vel presumat in aliquo modo consilium sive arengham petere
^ nec generale in dicto consilio petere
convocari et congregari per suprastites et si dicti suprastites dictum
consilium sive arengam convocaret incurrant penam viginti
librarum denariorum et qui consulerent sive arengarent pro dicto delin
quente nec etiam vicarius quo quo modo consentire debeat sub dicta pe
na cuius pene medietas sit communis dicti castri alia vero dimidia sit
camere apostolice

Item statuimus et ordinamus quod dies sive festum sancti Sebastiani debeat
celebrari ab omnibus nostris et extra ad eius laudem et reverentiam
sub pena contenta in statuto posito in secundo libro sub rubrica generali de
festivitatibus venerandis

Item statuimus et ordinamus quod nulla persona de dicto castro non pos
sit banniri ultra tres mocholos terre et dictum bannimentum
duret per unum annum et a bimestre sui offitialis non possit precedere ad
penam contentam in statuto loquente de pena bannita

Item statuimus et ordinamus quod beccarii de dicto castro non possint nec
debeant ullo unquam tempore nisi secundum tassat eo modo et secundum formam
statutorum contentorum in presenti volumine loquentium de tali materia ad
penam centum solidorum tam de facto solventium ut ad auferendum

Et ego Lodouicus ser Andree de Sancto publicus imperiali auctoritate notarius
et iudex ordinarius comunis notarius et offitialis dictorum statuta-
riorum additum offitium postus electus et deputatus per supradictos dominos
suprastites. addicta statuta sive reformationes scribendum predictis cor-
rectioni renovationi et publicationi ipsorum statutorum interfui et mandato
supradictorum dominorum suprastitum et statutariorum ea scripsi et publicavi
signumque meum apposui consuetum

Suprascripta statuta et reformationes edita
et editas pro comune castri Sancti Johannis autorita-
te qua fungimur approbamus et confirmamus: et
pro confirmatis et approbatis haberi volumus: et man-
damus: et mandamus de cetero inviolabiliter obser-
vari: exceptis statutis et reformationibus que quo-
quomodo aliquid contra libertatem ecclesiasticam et vel contra
constitutiones provinciales: vel in favorem contrarium aliquid
disponerent: vel aliquid acciderent de casibus rectoris
provintie reservatis. Et in testimonium predictorum
hanc confirmationem manu propria scripsimus et no-
stro sigillo signari fecimus. B. gubernator

Datum In Arce Spoletana die secunda Septembris 1463.

A. de Senis

Petrus Lodovicus de Borgia S. d. n. Nepos S. R. E. Capitaneus generalis
Ducatus Spoleti ac locumtenens generalis rectorie

Suprascripta statuta coram nobis presentata per Oratores Castri et hominum sancti Johannis
et petita per nos confirmari illaque revisa tamquam iusta et honesta tenore presentium et
auctoritate nostri locumtenentis gubernationis offitii confirmamus et approbamus et de cetero
observari mandamus in dicto Castro eius pertinentiis exceptis illis que sunt contra
ecclesiasticam libertatem constitutiones provinciales illisque que derogant et vel dispendium
[illegible] Rectoris provincie reservatis. In quorum fidem et testimonium has presentes fieri
fecimus nostrique consueti sigilli iussimus munimine roborari. Dat.
in arce Spoleti die viiij Decembris 1456.

T. de Castello

N. 256

dal 18 Settembre 1437
al 11 Settembre
del 1463

Nell' Invent.°
del 1841
N = 85

Statuti del castello
di
S. Giovanni

270